

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Методичні рекомендації
до практичних занять для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня денної та заочної форм здобуття освіти спеціальності
015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»

Електронний ресурс

Рецензенти:

В. С. Ковальська – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

О. М. Василенко – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 11 від 25 червня 2025 року)*

М 54 **Методика** професійного навчання : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм здобуття освіти спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» [Електронний ресурс] / уклад. О. Е. Коваленко, Н. О. Брюханова, Н. В. Божко, Н. В. Корольова, О. В. Литвин. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – (PDF 83 с.)

Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Методика професійного навчання» розроблені для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» денної та заочної форм навчання. В методичних рекомендаціях представлено представлено зміст практичних занять, завдання для самостійної роботи, методичні поради щодо опанування основних понять, методів, форм і засобів професійного навчання. Рекомендації сприяють формуванню професійних компетентностей майбутніх фахівців у галузі професійної освіти та розвитку їхніх педагогічних навичок.

УДК 378(075.5)

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2025

© Коваленко О. Е., Брюханова Н. О.,
Божко Н. В., Корольова Н. В.,
Литвин О. В., уклад., 2025

ЗМІСТ

Вступ	5
3 курс 6 семестр	
Практичне заняття №1. Аналіз вимог до освітньо-кваліфікаційного рівня майбутнього робітника та сфера його професійного використання.....	6
Практичне заняття № 2,3. Методика аналізу професійної діяльності фахівця та побудова функціональної структури його діяльності.....	8
Практичне заняття №4. Формування орієнтовного переліку навчальних дисциплін на підставі загальнопрофесійних та професійних компетентностей кваліфікованого робітника	10
Практичне заняття № 5,6. Методика проектування змісту навчальної дисципліни професійно-теоретичної і професійно-практичної підготовки майбутніх фахівців	12
Практичне заняття №7,8. Методика постановки тактичних цілей навчання	14
Практичне заняття № 9,10. Методика розробки поурочно-тематичного плану.....	17
Практичне заняття № 11,12. Розробка зведено-тематичного плану.....	19
Практичне заняття №13,14. Методика аналізу міжтемних та міжпредметних зв'язків, визначення методів та засобів актуалізації базових знань та вмінь учнів	21
Практичне заняття № 15,16. Аналіз навчальної літератури.....	23
Практичне заняття № 17. Методика постановки оперативних цілей навчання	25
Практичне заняття №18,19. Методика розробки структурно-логічної схеми та плану вивчення теми.....	27
Практичне заняття №20,21. Методика розробки структурно-логічної схеми на основі інтеграції знань	28
Практичне заняття №22,23. Методика проектування опорного та повного конспекту теми	30
Практичне заняття №24,25. Методика проектування навчальної діяльності здобувачів освіти з урахуванням їх індивідуальних особливостей.....	31
Практичне заняття №26,27. Методика проектування навчально-методичного забезпечення теми.....	33
Практичне заняття № 28,29. Методика проектування мотиваційних технологій навчання.....	35
Практичне заняття №30,31. Методика проектування технологій формування орієнтовної основи діяльності.....	37
Практичне заняття №32,33. Методика проектування технологій виконавчих дій.....	38
Практичне заняття №34,35. Методика проектування технологій формування контрольних дій.....	40
Практичне заняття № 36,37. Розробка дидактичного проекту уроку (у вигляді бінарних дій викладача та учнів).....	42
Практичне заняття № 38,39,40,41,42,43. Демонстрація розробленого дидактичного проекту уроку.....	47
4 курс 7 семестр	
Практичне заняття №1. Переваги та недоліки традиційних та інтерактивних технологій навчання	49
Практичне заняття №2,3. Розробка дидактичного проекту заняття з	50

використанням технологій проблемного навчання	
Практичне заняття №4,5. Розробка дидактичного проєкту семінару (будь-якого виду)	52
Практичне заняття №6,7. Розробка дидактичного проєкту навчального тренінгу або майстер-класу	53
Практичне заняття №8,9. Розробка дидактичного проєкту заняття з використанням технологій колективно-групового навчання (на окремому структурному елементі заняття)	56
Практичне заняття №10,11. Розробка дидактичного проєкту заняття з використанням технологій кооперативного навчання	57
Практичне заняття №12,13. Розробка дидактичного проєкту заняття з використанням технологій ситуативного моделювання	58
Практичне заняття №14,15. Розробка дидактичного проєкту заняття з використанням технології опрацювання дискусійних питань	60
Практичне заняття №16. Впровадження проєктних технологій в систему професійної (професійно-технічної) освіти	61
Практичне заняття №17,18. Розробка уроку за допомогою конструктора он-лайн уроків	62
Практичне заняття №19,20. Розробка тестів за допомогою конструктора он-лайн тестів	64
Практичне заняття №21,22. Розробка веб-квесту за допомогою конструктора он-лайн квестів	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	69
ДОДАТКИ	71

ВСТУП

Метою даних методичних рекомендацій є надання супроводу щодо проведення практичних занять з дисципліни «Методика професійного навчання» для здобувачів освіти інженерно-педагогічних спеціальностей.

В методичних рекомендаціях зазначено теми і обсяг практичних занять, наведено плани їх проведення у відповідності з програмою дисципліни.

Практичні заняття своїм призначенням мають відпрацювання отриманих знань з дисципліни, їхнє закріплення й систематизацію. Тому більшість навчального часу заняття відводиться саме на активну роботу здобувачів освіти з навчальним матеріалом в різних формах (фронтальна, групова, індивідуальна), за допомогою різних методів та засобів.

Кожне практичне заняття передбачає попередню самостійну підготовку здобувачів освіти до нього згідно з темою і планом заняття. Під час підготовки до заняття здобувачам освіти слід користуватися не тільки конспектом лекцій, а й рекомендованою джерелами інформації для більш ґрунтовного оволодіння теорією питання.

Практичні заняття складаються з теоретичної частини, практичної частини та формулювання висновків.

Теоретична частина передбачає вступ викладача, обговорення теоретичних питань, перевірку знань здобувачів освіти шляхом проведення усних опитувань.

Практична частина містить виконання завдань, що сприяють формуванню практичних вмінь та навичок здобувачів освіти проектувати освітній процес взагалі та окремі його складові зокрема на основі аналізу професійної діяльності фахівця, нормативно-правових документів професійної освіти, індивідуальних особливостей здобувачів освіти, навчально-методичного забезпечення.

Закінчується кожне практичне заняття формуванням висновків, видачею рекомендацій, підведенням підсумків, заключним словом викладача.

Специфіка практичних занять полягає в тому, що на кожному з них передбачається організація викладачем спілкування в студентській групі: обговорення певних питань, висловлювання власних думок студентами, проведення дискусій, аналіз виступів. Під час занять викладачу рекомендується виступати в ролі консультанта, який спостерігає за роботою кожного здобувача освіти та при необхідності надає допомогу.

3 курс 6 семестр
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1
АНАЛІЗ ВИМОГ ДО ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ
МАЙБУТНЬОГО РОБІТНИКА ТА СФЕРА ЙОГО ПРОФЕСІЙНОГО
ВИКОРИСТАННЯ

Мета: формування вмінь аналізувати вимоги до освітньо-кваліфікаційного рівня майбутнього робітника та сфера його професійного використання на основі освітньо-кваліфікаційної характеристики конкретного фахівця, що міститься в Державному стандарті професійно-технічної освіти з конкретної професії.

Теоретична частина

Державні стандарти професійної (професійно-технічної) освіти. Освітньо-кваліфікаційна характеристика. Вимоги до освітньо-кваліфікаційного рівня майбутнього робітника та сфера його професійного використання. Діяльність педагога професійного навчання щодо аналізу вимог до освітньо-кваліфікаційного рівня майбутнього робітника та сфера його професійного використання на основі освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Завдання, що виконуються на занятті

1) навести освітньо-кваліфікаційну характеристику професії (вона повинна відповідати тій галузі виробництва за якою ви навчаєтесь). Освітньо-кваліфікаційну характеристику необхідно брати з Державного стандарту професійно-технічної освіти (ДСПТО) з конкретної професії, перелік яких знаходиться на сайті Міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnichna-osvita/derzhavni-standarti-navchalni-plani-ta-programi>). Стандарт слід обирати також з огляду на рік його видання (до 2017 року), оскільки в цих стандартах є такий структурний елемент як освітньо-кваліфікаційна характеристика.

Освітньо-кваліфікаційна характеристика наводиться в тому вигляді, в якому вона представлена в стандарті. виправлення освітньо-кваліфікаційної характеристики, скорочення її змісту, вилучення з неї інформації чи додавання власної не допускається.

2) на основі освітньо-кваліфікаційної характеристики здійснити аналіз вимог до освітньо-кваліфікаційного рівня майбутнього робітника та сфера його професійного використання. Результати представити у вигляді таблиці.

Вимоги до освітньо-кваліфікаційного рівня майбутнього робітника та сфера його професійного використання

Код та назва професії, кваліфікація	Вимоги до освітнього рівня	Попередній рівень кваліфікації	Вимоги до стажу роботи	Сфера професійного використання
Згідно з ОКХ	Згідно ОКХ	Згідно ОКХ	Згідно ОКХ	Згідно ОКХ

Пояснення до таблиці:

Вимоги до освітнього рівня – це вимоги до загального освітнього рівня осіб, які будуть навчатися в системі ПТО. Тобто наявність базової або повної загальної середньої освіти на момент початку навчання або на момент його закінчення.

Вимоги до кваліфікаційного рівня – це вимоги до попереднього рівня кваліфікації робітника (за винятком початкової кваліфікації).

Вимоги до стажу роботи – у разі якщо кваліфікація, яку здобуває особа не є початковою, повинні бути вимоги до стажу її роботи за попереднім рівнем кваліфікації.

Сфера професійного використання – сфера виробництва, місце працевлаштування.

Приклад:

Код та назва професії, кваліфікація	Вимоги до освітнього рівня	Попередній рівень кваліфікації	Вимоги до стажу роботи	Сфера професійного використання
7212 Електрозварник ручного зварювання 2 розряд	Повна загальна середня освіта	-	Без вимог до стажу роботи	Зварювання металу
7212 Електрозварник ручного зварювання 5 розряд	Повна загальна середня освіта	Електрозварник ручного зварювання 4-го розряду	- За умови продовження первинної професійної підготовки в ПТНЗ III атестаційного рівня без вимог до стажу роботи; - за умови підвищення кваліфікації – стаж роботи за професією «Електрозварник ручного зварювання» 4-го розряду не менше 1 року.	Зварювання металу

Примітка: можна навести вимоги до всіх освітньо-кваліфікаційних рівнів, що передбачені конкретною професією. Наприклад: професію електрозварник ручного зварювання можна опанувати починаючи з 2 та закінчуючи 6 розрядом, відповідно всі розряди можна відобразити у таблиці.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2,3 МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦЯ ТА ПОБУДОВА ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

Мета: формування вмінь здійснювати аналіз професійної діяльності конкретного фахівця та розробляти функціональну структуру його діяльності.

Теоретична частина

Державні стандарти професійної (професійно-технічної) освіти. Освітньо-кваліфікаційна характеристика. Професійна діяльність фахівця. Елементи діяльності та їх характеристика. Функції професійної діяльності. Функціональна структура діяльності. Діяльність педагога професійного навчання щодо аналізу професійної діяльності конкретного фахівця та розробки функціональної структури його діяльності.

Функції діяльності кваліфікованих робітників складаються з наступних:

Підготовчо-організаційна (ПО) функція включає: перевірка стану, технологічне регулювання та обслуговування устаткування (обладнання); перевірка наявності інструментів і пристосувань, що використовуються в процесі роботи (для деяких професій – перевірка наявності окремих деталей, напівфабрикатів, матеріалів, інгредієнтів, фурнітури тощо); організація робочого місця, планування трудової діяльності; вибір раціональних прийомів виконання технологічних операцій.

Технологічна (Т) функція включає: виконання технологічних операцій в певній технологічній послідовності; використання технологічної та інструкційної документації, дотримання норм і правил техніки безпеки, протипожежної безпеки, правил експлуатації і регулювання устаткування.

Контрольна (К) функція включає: контроль за станом інструментів, пристосувань, устаткування; перевірка якості виконаних операцій технологічним вимогам і визначення відхилень від норми; контроль за якістю готових виробів

(продукції, напівфабрикатів тощо); виявлення причин виникнення дефектів і визначення способів їх усунення.

Проектно-конструкторська (ПК) функція передбачає виконання робіт по проектуванню, конструюванню і моделюванню виробів (характерна для окремих професій, професійною діяльністю яких такі роботи передбачені, наприклад: закрійник, перукар-модельєр тощо).

Функція спостереження, контролю та управління (СКУ) - передбачає виконання таких видів робіт як забезпечення необхідної узгодженості у виконанні технологічних операцій; контроль за результатами виробничого процесу, пуск і зупинка устаткування тощо (характерна для окремих професій, професійною діяльністю яких передбачені роботи з керування та обслуговування автоматичного та напівавтоматичного обладнання, наприклад: оператор швейного устаткування, електрогазозварник та автоматичних та напівавтоматичних машинах тощо).

Завдання, що виконуються на занятті

1) на основі аналізу освітньо-кваліфікаційної характеристики конкретного фахівця, що міститься в Державному стандарті професійно-технічної освіти з конкретної професії <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnichna-osvita/derzhavni-standarti-navchalni-plani-ta-programi>, здійснити аналіз його професійної діяльності. Результати представити у вигляді таблиці 1.

Професія: _____

Таблиця 1

Аналіз професійної діяльності

Елементи діяльності	Характеристика
Мета	
Суб'єкт	
Предмет	
Засоби	
Процес	
Продукт	
Результат	

2) з огляду на операції та дії визначені **в процесі** діяльності кваліфікованого робітника (таблиця 1), визначити функції діяльності, які він виконує (з переліку наведеного вище), а також предмети, матеріальні засоби та продукт діяльності, вимоги до знань та умінь робітника необхідні для виконання певних операцій та дій. На основі отриманих результатів розробити функціональну структуру діяльності фахівця. Результати представити у вигляді таблиці 2.

Функціональна структура діяльності

Функції діяльності	Назва конкретних операцій чи дій	Предмет діяльності	Матеріальні засоби діяльності	Продукт	Вимоги до	
					Знань	Вмінь
1	2	3	4	5	6	7
	У відповідності з операціями та діями визначеними в процесі діяльності кваліфікованого робітника (таблиця 1)					

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

ФОРМУВАННЯ ОРІЄНТОВНОГО ПЕРЕЛІКУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН НА ПІДСТАВІ ЗАГАЛЬНОПРОФЕСІЙНИХ ТА ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КВАЛІФІКОВАНОГО РОБІТНИКА

Мета: формування вмінь визначати орієнтовний перелік навчальних дисциплін, що забезпечать формування загально-професійних та професійних компетентностей кваліфікованого робітника з конкретної професії.

Теоретична частина

Державні стандарти професійної (професійно-технічної) освіти. Загально-професійні та професійні компетентності кваліфікованих робітників. Відповідність між переліком компетентностей кваліфікованого робітника та

навчальними дисциплінами. Діяльність педагога професійного навчання щодо визначення орієнтовного переліку навчальних дисциплін, що забезпечать формування загально-професійних та професійних компетентностей кваліфікованого робітника з конкретної професії.

Завдання, що виконуються на занятті

1) обрати Державний стандарт професійно-технічної освіти (ДСПТО) з конкретної професії, що розроблений на основі компетентнісного підходу, (перелік знаходиться на сайті Міністерства освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnicna-osvita/derzhavni-standarti-navchalni-plani-ta-programi>). Стандарт слід обирати також з огляду на рік його видання (починаючи з 2017р.), оскільки саме такі стандарти будуть містити перелік відповідних компетентностей;

2) з загальних положень стандарту обрати загальнопрофесійні та професійні компетентності конкретного кваліфікованого робітника конкретного кваліфікаційного рівня (достатньо обрати один кваліфікаційний рівень);

3) на підставі визначених компетентностей розробити орієнтовний перелік навчальних дисциплін, що забезпечать їх формування. Результати представити у вигляді таблиці (приклад розглядається на лекції).

Формування орієнтовного переліку навчальних дисциплін на підставі загальнопрофесійних та професійних компетентностей кваліфікованого робітника

Професія:

Кваліфікація:

Позначення	Компетентність та її зміст	Орієнтовний перелік навчальних дисциплін

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5,6
МЕТОДИКА ПРОЄКТУВАННЯ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОФЕСІЙНО-ТЕОРЕТИЧНОЇ І ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Мета: формування вмінь проєктувати зміст навчальної дисципліни у вигляді переліку тем та орієнтовного їх змісту на основі аналізу професійної компетентності, знань та вмінь, що забезпечують її формування.

Теоретична частина

Державні стандарти професійної (професійно-технічної) освіти. Загально-професійні та професійні компетентності кваліфікованих робітників. Зміст навчальної дисципліни. Діяльність педагога професійного навчання щодо проєктування змісту навчальної дисципліни у вигляді переліку тем та орієнтовного їх змісту на основі аналізу професійної компетентності, знань та вмінь, що забезпечують її формування.

Завдання, що виконуються на занятті

1) з попереднього практичного заняття (а саме зі сформованого переліку компетентностей) обрати одну професійну компетентність, та визначену вами орієнтовну навчальну дисципліну, що буде забезпечувати її формування;

2) встановити відповідність між знаннями та вміннями, наявність яких (згідно стандарту) у здобувача освіти забезпечить формування відповідної компетентності (таблиця 1)

Таблиця 1

Відповідність між компетентностями та знаннями і вміннями

Позначення	Компетентність та її зміст	Знання та вміння

3) для визначених знань та вмінь сформулювати перелік тем з обраної вами орієнтовної навчальної дисципліни (таблиця 2). Для формулювання тем слід скористатися відповідною навчальною літературою (пошук та вибір навчальної літератури здійснюється самостійно за допомогою різних джерел);

Формування переліку тем навчальної дисципліни

Знання та вміння	Перелік тем навчальної дисципліни

4) для визначеного переліку тем визначити їх стислий зміст та види занять (теоретичне, лабораторно-практичне, якщо це дисципліна професійно-теоретичної підготовки) – таблиця 3.

Формування змісту навчальної дисципліни

Перелік тем	Вид заняття	Зміст теми

Примітка: приклади заповнення всіх таблиць розглядаються на лекції.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7,8

МЕТОДИКА ПОСТАНОВКИ ТАКТИЧНИХ ЦІЛЕЙ НАВЧАННЯ

Мета: формування вмінь проектувати тактичну мету вивчення навчальної дисципліни професійно-теоретичної або професійно-практичної підготовки.

Теоретична частина

Методика аналізу та прогнозування мети навчання. Характеристика цілей та вимоги до їх постановки. Особливості постановки тактичних цілей навчання. Діяльність педагога професійного навчання щодо проектування тактичної мети вивчення навчальної дисципліни професійно-теоретичної або професійно-практичної підготовки.

Формулювання тактичних цілей повинно визначатися з урахуванням чіткого усвідомлення елементів структури особистості, а саме: досвіду особистості; функціональних механізмів психіки; типологічних властивостей. Тактичні цілі в узагальненому вигляді повинні відображати: професійну спрямованість, професійну компетентність, комунікативну готовність, економічну обізнаність і правову компетентність, професійну пам'ять, тип мислення, здатність творчого підходу в рішенні технічних задач (при необхідності), здатність до саморегуляції і самоаналізу. Опис кожного з елементів структури особистості стосовно конкретної навчальної дисципліни і буде тактичною метою навчання.

Завдання, що виконуються на занятті

1) за основу виконання цього завдання слід обрати навчальну дисципліну професійно-теоретичної або професійно-практичної підготовки, орієнтовний зміст якої ви розробляли на попередньому практичному занятті;

2) сформулюйте тактичну мету вивчення обраної вами навчальної дисципліни. Результати представте у вигляді таблиці.

Постановка тактичних цілей вивчення навчальної дисципліни «__»

Елементи структури особистості	Ціль у загальному вигляді	Конкретна мета в рамках навчальної дисципліни
Досвід особистості	Професійна спрямованість	
	Професійна компетентність	
	Комунікативна готовність	
	Економічна ерудиція, правова компетентність	
Функціональні механізми в психіці	Професійна пам'ять	
	Тип мислення	
	Здатність творчого підходу в рішенні технічних задач	
Типологічні властивості	Здатність до саморегуляції і самоаналізу	

Примітка: для виконання цього завдання слід скористатися допоміжним матеріалом «Постановка тактичних цілей підготовки фахівця». В допоміжному матеріалі наведені орієнтовні формулювання для кожної складової тактичної мети. При постановці тактичної мети для обраної вами дисципліни необхідно доповнити ці формулювання конкретним змістом.

Допоміжний матеріал
Постановка тактичних цілей підготовки фахівця

Елементи структури особистості	Конкретна мета в межах	
	теоретичної підготовки	практичної підготовки
1	2	3
Професійна спрямованість	Сформувати інтерес до професії, бажання її виконувати, прагнення до постійного професійного росту, розвинути зібраність, швидку реакцію, відповідальність, раціоналізм, винахідливість при:	
	рішенні теоретичних завдань на визначення значень параметрів, вибір способу здійснення трудового процесу або його елемента і т.д.	рішенні практичних завдань на виконання трудових прийомів, операцій, процесів.
Професійна компетентність	Сформувати вміння:	
	<ul style="list-style-type: none"> - розрізняти пристрої, їх конструктивні елементи, маркування, характеристики, робочі інструменти, дії трудового процесу; - перераховувати види пристроїв, їх конструктивні елементи, розповідати принцип дії, зображувати й пояснювати графіки, схеми, указувати способи здійснення елементів трудових процесів, використовуваних при цьому інструментів, вимоги до якості робіт; - виробляти оптимальні рішення нестандартних задач; 	<ul style="list-style-type: none"> - розкривати й характеризувати способи виконання трудових процесів; підготовляти робоче місце; - здійснювати прийоми трудової діяльності; - здійснювати трудові операції; - здійснювати трудовий процес.
Комунікативна готовність	Сформувати вміння організовувати роботу бригади (у тому числі інструктувати підлеглих), налагоджувати контакт із колегами, коментувати свою діяльність і обґрунтовувати ухвалені рішення стосовно:	
	знаходження значень параметрів, характеру трудового процесу і його елементів.	Підготовки робочого місця, використання інструментів, дотримання правил ТБ, застосування деякого способу здійснення трудового процесу або його елемента.

Економічна й правова ерудиція	Сформувати вміння аналізувати виробничу ситуацію на предмет ощадливої витрати енергетичних ресурсів, сировини, дбайливого поводження із засобами виробництва, дотримання правил праці; знання про обов'язки адміністрації й відповідальність робітників за недотримання режиму роботи, правил ТБ, виробничої санітарії, гігієни.	Сформувати вміння, дотримуючись правил ТБ, ПБ, правил санітарії та гігієни, ощадливо споживати електроенергію, сировину, дбайливо користуватися засобами виробництва, а також виконувати правила праці.
Професійна пам'ять	Розвинути певні види пам'яті при виконанні ...	Розвинути певні види пам'яті при виконанні ...
Тип мислення	Розвинути певний тип мислення при виконанні ...	Розвинути певний тип мислення при виконанні ...
Здатність творчого підходу в рішенні технічних завдань	Сформувати вміння застосовувати нестандартні рішення теоретичних завдань, як то: ...	Сформувати вміння застосовувати нестандартні способи обробки ..., ремонту ..., ...
Здатність до саморегуляції й самоаналізу	Сформувати вміння здійснювати поточний контроль рішення теоретичного завдання на ..., виявляти неточності й помилки, робити їх виправлення.	Сформувати вміння здійснювати контроль дій по ..., їх коректування шляхом..., розвинути здатність зберігати врівноваженість, спокій в аварійних ситуаціях.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №9,10

МЕТОДИКА РОЗРОБКИ ПОУРОЧНО-ТЕМАТИЧНОГО ПЛАНУ

Мета: формування вмінь розробляти поурочно-тематичний план навчальної дисципліни.

Теоретична частина

Планування освітньої діяльності. Навчально-плануюча документація педагога професійного навчання та майстра виробничого навчання. Поурочно-тематичний план. Діяльність педагога професійного навчання щодо проектування поурочно-тематичного плану навчальної дисципліни.

Поурочно-тематичний план - розподіл фактичного матеріалу навчального предмету на уроки.

Вивчення та розподіл фактичного матеріалу навчального предмету на уроки, підготовка матеріально-технічної бази, підбір наочних та технічних засобів навчання, вибір форм та методів роботи, планування змісту домашнього завдання – все це елементи підготовчої роботи педагога, які виконуються заздалегідь, а результати оформлюються у вигляді поурочно-тематичного плану.

Поурочно-тематичні плани з навчальних предметів складаються педагогами відповідно до робочих навчальних програм.

Обов'язкової форми поурочно-тематичного плану на даний час не існує, але є орієнтовні.

Завдання, що виконуються на занятті

1) на основі аналізу змісту навчальної дисципліни, визначеному вами при виконанні практичного завдання 5,6, розробити поурочно-тематичний план навчальної дисципліни. Результати представити у вигляді таблиці (найбільш проста форма поурочно-тематичного плану).

Поурочно-тематичний план навчальної дисципліни

Номер та назва теми програми, кількість годин на її вивчення	Номер уроку	Тема уроку	Кількість годин на урок

Приклад:

**Фрагмент поурочно-тематичного плану з предмета «Основи роботи на ПК»
професія 4112 Оператор комп'ютерного набору
(на прикладі однієї теми програми)**

Номер теми програми	Назва теми програми та кількість годин на її вивчення	Номер уроку	Тема уроку	Кількість годин на урок
1	Архітектура та конфігурація комп'ютера і мікропроцесорної системи, 12 годин	1	Склад комп'ютера та взаємодія між вузлами	1
		2	Склад мікропроцесорної системи	1
		3	Обмін даними між зовнішніми пристроями та мікропроцесорною системою	1
		4	Лабораторно-практична робота №1: Склад комп'ютера та взаємодія між вузлами	2
		5	Інтерфейси: системний, розподілених систем керування	1
		6	Інтерфейси: локальних обчислювальних систем, мультипроцесорних систем	1
		7	Периферійні пристрої	1
		8	Периферійні пристрої	1
		9	Лабораторно-практична робота №2: Робота з периферійними пристроями	2
		10	Організація відеопристроїв комп'ютера	1
Загальна кількість годин на тему програми				12

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

- ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);
- активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);
- правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №11,12 РОЗРОБКА ЗВЕДЕНО-ТЕМАТИЧНОГО ПЛАНУ

Мета: формування вмінь розробляти зведено-тематичний план на основі аналізу змісту навчальних дисциплін професійно-теоретичної підготовки (або професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки) Державного стандарту професійно-технічної освіти з конкретної професії, для чіткого уявлення послідовності вивчення тем навчальних дисциплін, розподілу їх за тижнями.

Теоретична частина

Планування освітньої діяльності. Навчально-плануюча документація педагога професійного навчання та майстра виробничого навчання. Зведено-тематичний план. Діяльність педагога професійного навчання щодо проєктування зведено-тематичного плану.

Зведено-тематичний план – складається для 2 (або більше) навчальних дисциплін професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки (тобто теоретичної навчальної дисципліни та виробничого навчання) або дисциплін професійно-теоретичної підготовки, включає перелік та зміст тем цих навчальних дисциплін, їх обсяг в годинах та послідовність вивчення по тижнях. Дозволяє встановити логічну структуру та послідовність вивчення тем навчальних дисциплін на основі аналізу їх міжтемних та міжпредметних зв'язків.

Складання зведено-тематичного плану для великої кількості навчальних дисциплін одночасно - це трудомісткий процес, який потребує значних затрат часу. Зазвичай зведено-тематичний план складають для двох-трьох навчальних дисциплін. Для складання зведено-тематичного плану слід мати: робочий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників з конкретної професії для уявлення кількості годин, що відводяться на тиждень для вивчення кожної навчальної дисципліни, що увійде до зведено-тематичного плану, та програми навчальних дисциплін, щоб мати уявлення щодо їх змісту.

Завдання, що виконуються на занятті

1) обрати 2 навчальні дисципліни з Державного стандарту професійно-технічної освіти з конкретної професії (перелік знаходиться на сайті Міністерства освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnicna-osvita/derzhavni-standarti-navchalni-plani-ta-programi>). Наприклад: технологія та обладнання; технологія та матеріалознавство, технологія та виробниче навчання).

Для виконання цього завдання краще обрати стандарти розроблені до 2017 року (не на компетентнісному підході, оскільки вони містять орієнтовний зміст

навчальних дисциплін, загальну кількість годин на їх вивчення та на конкретні теми).

2) для заповнення зведено-тематичного плану, а саме кількості годин на тиждень при вивченні кожної дисципліни треба мати робочий навчальний план. Оскільки він розробляється кожним закладом професійної освіти самостійно і ми не маємо такої інформаційної бази, визначимо певні умови для розробки зведено-тематичного плану.

Умови: будемо вважати, що на кожному навчальному тижні кількість годин на дисципліну є наступною:

- для технології (або іншої основної дисципліни професійно-теоретичної підготовки, яка розкриває теоретичні основи технологічних процесів з конкретної професії) 3 години;

- для інших дисциплін 2 години;

- для виробничого навчання 12 або 18 годин на тиждень (з розрахунку 6 годин на одне заняття).

Результати представити у вигляді таблиці.

Зведено тематичний план

Номер тижня	Назва навчальної дисципліни		Назва навчальної дисципліни	
	Назва теми	Кількість годин	Назва теми	Кількість годин
.....				
.....				

***Примітка:** приклади зведено-тематичних планів наведено у додатку.*

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №13,14
МЕТОДИКА АНАЛІЗУ МІЖТЕМНИХ ТА МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ,
ВИЗНАЧЕННЯ МЕТОДІВ ТА ЗАСОБІВ АКТУАЛІЗАЦІЇ БАЗОВИХ ЗНАНЬ
ТА ВМІНЬ УЧНІВ

Мета: формування вмінь встановлювати міжтемні та міжпредметні зв'язки навчальних дисциплін на основі аналізу їх змісту, визначити базові знання та вміння, які слід актуалізувати при вивченні нового матеріалу, розробляти методи та засоби актуалізації базових знань.

Теоретична частина

Міжтемні та міжпредметні зв'язки. Класифікація зв'язків у навчанні. Діяльність педагога професійного навчання щодо встановлення міжтемних та міжпредметних зв'язків навчальних дисциплін.

Міжтемні зв'язки – це ті зв'язки, що існують між окремими темами навчальної дисципліни.

Міжпредметні зв'язки - це ті зв'язки, що існують між окремими темами навчальних дисциплін.

Міжтемні та міжпредметні зв'язки при організації та здійсненні навчального процесу слід враховувати для:

- надання можливості учням визначити і простежувати причинно-наслідкові зв'язки явищ і закономірностей об'єктивного світу;
- створення єдиної системи знань в учнів;
- забезпечення зв'язку між дисциплінами і темами, а також визначення найбільш раціональної послідовності вивчення матеріалу;
- виключення дублювання навчального матеріалу;
- формування умінь комплексного використання знань і умінь, отриманих при вивченні різних тем, різних дисциплін;
- забезпечення єдиного підходу до навчання професійних дисциплін.

Класифікація зв'язків у навчанні

<i>Об'єктивні зв'язки</i>		<i>Суб'єктивні зв'язки</i>
За послідовністю вивчення	За змістом	
Попередні (спадкоємні)	За використанням знань з різних предметів	За комплексним використанням знань і вмінь
Супутні (паралельні)	За єдністю трактувань знань і понять	За методами й способами викладання
Перспективні	За способом добору навчального матеріалу	За єдністю форм і методів контролю

Завдання, що виконуються на занятті

1) з розробленого вами на попередньому занятті зведено-тематичного плану обрати одну дисципліну викладачем якої ви «умовно» являєтесь. В цій дисципліні слід обрати одну тему для якої ви будете здійснювати аналіз міжтемних та міжпредметних зв'язків;

2) якщо тема, яку ви обрали не є першою в програмі навчальної дисципліни, у вас є можливість виявити міжтемні зв'язки в рамках обраної вами навчальної дисципліни. За типом зв'язків вони будуть попередні, за єдністю трактувань знань і понять;

3) з іншою дисципліною зі зведено-тематичного плану ви повинні утворити міжпредметні зв'язки;

4) визначити базові знання та вміння, які і дають підставу визначити міжтемні та міжпредметні зв'язки;

5) визначити методи та засоби актуалізації базових знань;

6) результати представити у вигляді таблиці.

Навчальна дисципліна:

Тема:

Аналіз міжтемних та міжпредметних зв'язків, визначення методів та засобів актуалізації базових знань та вмінь учнів

Назва навчальної дисципліни	Теми дисципліни з якими існують зв'язки	Базові знання та вміння	Тип зв'язків	Метод актуалізації базових знань	Засіб актуалізації базових знань

Примітка: приклад заповнення таблиці наведено в додатку.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №15,16 АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Мета: формування вмінь аналізувати навчальну літературу, яку слід використовувати в навчальному процесі при вивченні конкретної теми.

Теоретична частина

Джерела навчальної інформації: види, характеристика, вимоги, вибір. Види та характеристика навчальної та навчально-методичної літератури. Функції навчальної літератури. Вимоги до навчальної літератури. Методи аналізу навчальної літератури. Показники якості підручника. Діяльність педагога професійного навчання щодо аналізу навчальної літератури.

Завдання, що виконуються на занятті

1) з поурочно-тематичного плану, що був розроблений вами на одному з попередніх занять, обрати одну тему;

2) за допомогою різних джерел знайти підручники та навчальні посібники, що відносяться до навчальної дисципліни (для якої ви розробили поурочно-тематичний план);

3) здійснити аналіз навчальної літератури за допомогою таблиці «Характеристика показників якості підручника»;

4) проаналізувати отримані результати та на підставі отриманих балів обрати 3 підручника (та/або посібника) зміст яких відповідає тій темі, яку ви обрали.

Серед цих 3-х підручників (та/або посібників) обрати основний (зміст якого максимально відповідає темі) та допоміжні (які докладно розкривають окремі питання теми або доповнюють інформацію основного підручника). Вказати номери сторінок де знаходиться інформація з потрібної теми.

Перелік навчальної літератури слід представити у вигляді таблиці.

Перелік навчальної літератури для теми: _____

Назва	Сторінки, на яких наведено навчальний матеріал з теми
Основна навчальна література	
1.	
Допоміжна навчальна література	
2.	
3.	

Характеристика показників якості підручника

№ з/п	Назва показника	Коефіцієнт значущості	Оцінка кожного показника за 5-ти бальною шкалою
1. Наявність діагностично поставленої мети			
1.1	Перелік спеціальностей	1	
1.2	Наявність кваліфікаційної характеристики фахівця	1	
1.3	Наявність мети перед розділами	1	
1.4	Можливі рівні засвоєння навчального матеріалу	1	
1.5	Зв'язок мети зі структурою	1	
2. Якість змісту			
2.1	Зовнішнє оформлення	3	
2.2	Відповідність розділів та тем підручника темам програми навчальної дисципліни	3	
2.3	Наявність моделі підручника з поясненням	2	
2.4	Наявність плану викладання теми в кожному розділі	3	
2.5	Простота мови та доступність викладу навчального матеріалу	5	
2.6	Відповідність визначень, термінів та символів навчального предмета базовій науці, діючим державним стандартам та нормативній документації	3	
2.7	Рівномірність розподілу матеріалу за темами	3	
3. Характеристика організаційно-методичної структури			
3.1	Наявність орієнтовної основи діяльності	4	
3.2	Наявність виконавчих дій	4	
3.3	Наявність контрольних дій	5	
	Загальна кількість балів		

Сума балів, якою оцінюється якість підручників, підраховується за допомогою формули:

$$N_i = \sum_{i=1}^n K_i \cdot P_{ij}$$

де N_i – загальна сума балів;

i – номер показників якості;

n – число показників;

K_i – коефіцієнт значимості показника;

P_{ij} – оцінка ступеня реалізації у джерелі i показника якості.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №17

МЕТОДИКА ПОСТАНОВКИ ОПЕРАТИВНИХ ЦІЛЕЙ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ

Мета: формування вмінь проектувати оперативні цілі вивчення конкретної теми навчальної дисципліни.

Теоретична частина

Особливості постановки оперативних цілей навчання. Рівні засвоєння навчального матеріалу та їх характеристика (за В.П. Беспальком). Таксономія освітніх цілей в когнітивній сфері (за Б. Блумом). Оновлена версія таксономії Б.Блума (таксономія Андерсона). Матриця цілей навчання. Характеристика рівнів засвоєння навчального матеріалу за 12-бальною шкалою оцінювання. Відповідність між рівнями засвоєння навчального матеріалу та метою навчання в загальному вигляді. Діяльність педагога професійного навчання щодо проектування оперативних цілей вивчення конкретної теми навчальної дисципліни.

При визначенні оперативних цілей вивчення окремих розділів та тем програми, тем уроків навчальної дисципліни, слід пам'ятати, що вони повинні бути конкретизовані у вигляді дидактичної (навчальної), виховної та розвивальної цілей навчання.

Дидактична мета передбачає: засвоєння та усвідомлення спеціальних знань; оволодіння культурою розумової діяльності, формування науково-обґрунтованого світогляду; формування знань, умінь та навичок планування та здійснення діяльності; формування вмінь та навичок застосування теоретичних знань на практиці; формування готовності до оволодіння сучасною технікою і технологією виробництва.

Розвивальна мета передбачає формування: раціонального мислення; пізнавальної активності та самостійності; уваги, спостережливості; критичного,

аналітичного та логічного мислення; вмінь і навичок самоконтролю та планування своєї діяльності; творчого мислення.

Виховна мета спрямована на виховання: культури начального процесу; поваги до праці, обраної професії; моральних якостей учнів; дисципліни, сумлінності, відповідальності, ініціативи тощо.

При постановці цілей навчання слід визначити рівні засвоєння навчального матеріалу та сформованості вмінь учнів.

В педагогічній літературі, як правило, приводяться **чотири рівні** засвоєння навчального матеріалу, що характеризують критерії навченості учнів та визначають етапи їх пізнавальної діяльності.

Так, на **першому рівні (ознайомчому)** в учнів формується загальне уявлення про матеріал, що вивчається, проявляється пізнавальний інтерес, відбувається сприйняття інформації.

Другий рівень (репродуктивний) характеризується здатністю відтворювати наявну інформацію та використовувати її для виконання завдань за заданим алгоритмом.

Третій рівень (продуктивний) характеризується здатністю використовувати наявну інформацію в типових навчально-виробничих ситуаціях.

Четвертий рівень (творчий) характеризується здатністю використовувати наявну інформацію в різних навчально-виробничих ситуаціях, самостійно здобувати нову інформацію, тобто здійснювати дослідницьку діяльність.

Завдання, що виконуються на занятті

1) сформулювати оперативну мету вивчення теми (тема визначена вами на попередньому праткичному занятті) у вигляді дидактичної (навчальної), виховної та розвивальної цілей навчання;

2) конкретизувати дидактичну мету за рівнями засвоєння навчального матеріалу. Результати представити у вигляді таблиці.

Постановка оперативних цілей вивчення теми «_____»

Дидактична мета:	
Рівні засвоєння	Конкретизація дидактичної мети
I	
II	
III	
IV	
Розвивальна мета:	
Виховна мета:	

Примітка: приклад наведено в додатку.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №18,19

МЕТОДИКА РОЗРОБКИ СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНОЇ СХЕМИ ТА ПЛАНУ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ

Мета: формування вмінь розробляти структурно-логічну схему вивчення навчального матеріалу на основі аналізу змісту конкретної теми та на її підставі розробляти план теми певного рівня складності.

Теоретична частина

Розробка структурно-логічної схеми навчального матеріалу та плану його викладання. Переваги застосування структурно-логічних схем в освітньому процесі. Основні вимоги до складання структурно-логічних схем. Типи структурно-логічних схем. Діяльність педагога професійного навчання щодо складання структурно-логічної схеми та плану вивчення теми.

Завдання, що виконуються на занятті

1) для виконання завдання слід обрати тему для якої ви формулювали оперативні цілі та обирали навчальну літературу (практичні заняття 15,16,17);

2) для виконання завдання вам слід скористатися навчальною літературою, яку ви обрали для вивчення даної теми (практичне заняття 15,16);

3) за навчальною літературою слід вивчити зміст теми та проаналізувати його;

4) визначте основні поняття, які будуть вивчатися в даній темі та побудуйте на їх основі структурно-логічну схему;

5) на підставі отриманої схеми та змісту конкретної теми розробіть простий або складний план її вивчення. Приклад наведено в додатку.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №20,21

МЕТОДИКА РОЗРОБКИ СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНОЇ СХЕМИ НА ОСНОВІ ІНТЕГРАЦІЇ ЗНАНЬ

Мета: формування вмінь розробляти інтегровану структурно-логічну схему (або структурно-логічну схему на основі інтеграції знань) вивчення навчального матеріалу на основі аналізу змісту конкретної теми та її міжпредметних зв'язків, та на її підставі розробляти план теми певного рівня складності.

Теоретична частина

Наявність на одній структурно-логічній схемі понять із різних навчальних дисциплін, логічно пов'язаних одне з одним, дозволить наочно уявити міжпредметні зв'язки між змістом навчального матеріалу, продемонструвати ці зв'язки здобувачам освіти на уроці та сформувані в них уявлення про комплексне застосування знань отриманих при вивченні різних навчальних дисциплін. Структурно-логічну схему побудовану з урахуванням міжпредметних зв'язків можна вважати, на нашу думку, інтегрованою.

Інтегрована структурно-логічна схема це система зв'язків між поняттями із різних навчальних дисциплін в рамках вивчення окремої частини навчального матеріалу.

Найбільш доречною інтегрована структурно-логічна схема є для виробничого навчання, оскільки саме ця дисципліна містить найбільшу кількість зв'язків з навчальними дисциплінами професійно-теоретичної підготовки.

Структура діяльності педагога зі складання інтегрованої структурно-логічної схеми буде включати такі ж дії, як і стосовно складання звичайної структурно-логічної схеми, але з деякою конкретизацією.

Розроблена інтегрована структурно-логічна схема для певної теми виробничого навчання дає можливість:

- встановити інтеграційні зв'язки між виробничим навчанням та дисциплінами професійно-теоретичної підготовки;

- використовувати її для підготовки майстра виробничого навчання до уроку, розробки дидактичного проєкту уроку та його проведення;

- використовувати її як наочний засіб навчання для здобувачів освіти на різних структурних елементах уроку (для пояснення навчального матеріалу, закріплення, контролю);

- розробити на її основі різноманітні засоби навчання (навчально-технологічна документація, дидактичні матеріали);

- вона може замінити педагогу розробку зведено-тематичного плану головною метою якого є можливість встановлення міжтемних та міжпредметних зв'язків з подальшим їх використанням під час проведення уроків (розробка зведено-тематичного плану займає багато часу, форма зведено-тематичного плану велика за розміром; розробка інтегрованої структурно-логічної схеми займає менше часу, наочне уявлення займає 1 сторінку).

Завдання, що виконуються на занятті

1) за основу виконання завдання можна обрати структурно-логічну схему розроблену вами на попередньому занятті;

2) також слід скористатися результатами виконання практичного завдання з теми «Методика аналізу міжтемних та міжпредметних зв'язків, визначення методів та засобів актуалізації базових знань та вмій учнів», це дасть вам змогу визначити інші навчальні дисципліни з якими існують міжпредметні зв'язки вашої теми;

3) відкоригувати розроблену вами на попередньому занятті структурно-логічну схему з огляду на міжпредметні зв'язки, щоб чітко можна було визначити які саме поняття з яких навчальних дисциплін використовуються при опануванні змістом навчального матеріалу з обраної вами теми. Приклад наведено в додатку.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №22,23

МЕТОДИКА ПРОЄКТУВАННЯ ОПОРНОГО ТА ПОВНОГО КОНСПЕКТУ ТЕМИ

Мета: формування вмінь на основі аналізу змісту конкретної теми та її міжпредметних зв'язків проєктувати опорний та повний конспект теми.

Теоретична частина

План вивчення теми. Плани різних рівнів складності. Конспект теми. Повний, контурний та опорний конспекти теми. Діяльність педагога професійного навчання щодо розробка опорного та повного конспекту теми.

Опорний конспект - це схема, в якій різними символами закодовано зміст теми, це стисле відображення змісту навчального матеріалу у вигляді опорних сигналів, визначень.

Основна мета опорного конспекту – доступний і взаємопов'язаний виклад навчального матеріалу, що сприяє його швидкому запам'ятовуванню і засвоєнню. Ця мета досягається шляхом схематичної побудови навчального матеріалу за допомогою впорядкованого графічного розміщення понять з акцентами та різноманітними малюнками.

Наявність опорних конспектів у викладача і здобувачів освіти сприяє оптимізації навчального процесу. Це пов'язане з тим, що компактні, незвичні опорні сигнали викликають інтерес у здобувачів освіти, спонукають їх до активної роботи, загострюють увагу на основних проблемах теми. У них наявний і елемент гри, й економія часу, й орієнтування на психологію здобувачів освіти.

Під час складання опорного конспекту слід дотримуватися таких принципів:

- принцип лаконічності (інформаційна та графічна ємність);
- принцип блочності (передбачає таку структуру розташування блоків, яка є зручною як для запам'ятовування, так і для відтворення і перевірки знань);
- принцип акценту (передбачає, що кожен елемент має певне смислове навантаження), при цьому можливим є використання різних знаків, стрілок, різноманітне розташування слів тощо;
- принцип асоціацій і стереотипів, використання побутових порівнянь, відомих афоризмів.

Одним з різновидів опорного конспекту можуть бути ментальні мапи, інтелект-карти, які, як і опорні конспекти, можна створювати за допомогою відповідних програм.

Завдання, що виконуються на занятті

1) на підставі інформації, що внесена в звичайну структурно-логічну схемі та структурно-логічну схему побудовану на основі інтеграції знань, а також за допомогою навчальної літератури, що була визначена вами в якості основної і допоміжної на попередніх заняттях сформууйте текст повного конспекту теми;

2) на підставі розробленого вами повного конспекту розробити опорний конспект теми. Приклад наведено в додатку.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №24,25 МЕТОДИКА ПРОЄКТУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З УРАХУВАННЯМ ЇХ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ

Мета: формування вмінь здійснювати проєктування навчальної діяльності здобувачів освіти з огляду на їх психологічні характеристики.

Теоретична частина

Методика діагностики та коригування стану навчального процесу. Умови навчання: види, процес і засоби визначення. Методика аналізу початкових вимог. Аналіз соціодемографічних характеристик. Аналіз базових знань і досвіду здобувачів освіти. Психологічна діагностика групи.

Завдання, що виконуються на занятті

1) для виконання завдання слід спочатку пригадати, які існують типи темпераменту, види пам'яті та типи мислення, та яким чином це враховується при проєктуванні технологій навчання (для цього слід скористатися лекційним матеріалом);

2) нижче наведені різні за технологіями проведення уроки. Ознайомтесь з інформацією та спробуйте визначити для якого типу темпераменту здобувача освіти буде найбільш доцільним той чи інший урок:

Урок №1

Інтерактивна діяльність. Постійне спілкування з одногрупниками, викладачем. Велика кількість різноманітних завдань, що потребують переключення з одного виду діяльності на іншій. Виконання завдань, що

потребують застосування отриманих раніше знань. Відсутність завдань, які потребують точного відтворення навчальної інформації, що була засвоєна.

Урок №2

Цікавий початок уроку, що мотивує до навчання. Виконання завдань на логіку. Надання варіативних відповідей Виконання завдань змагального характеру. Групова (командна) робота в якій ви є лідером. Виконання творчих завдань (за бажанням) з метою отримання додаткових балів.

Урок №3

Цікавий початок уроку, що мотивує до навчання. Докладне пояснення навчального матеріалу з великою кількістю наочного матеріалу, що допомагає детально створити орієнтовну основу діяльності. Питання, які не вимагають миттєвої відповіді, а надається час на обдумування відповіді. Варіативність завдань, що пропонуються для виконання. Своєчасне попередження про види діяльності на уроці. Незначна активність під час уроку, яка базується на раніше засвоєних знаннях та вміннях, види діяльності, які вже були засвоєні.

Урок №4

Традиційна структура уроку. Докладне пояснення навчального матеріалу в розміреному темпі. Навчальний матеріал вивчається порційно (невеликими частинами). Між частинами навчального матеріалу існують паузи (хвилинки відпочинку), що заповнені цікавою інформацією або діяльністю. Наявність індивідуальних письмових завдань. Зведена до мінімуму можливість відповідати на питання усно. Виконання завдань за зразком, який надавався викладачем.

3) уявіть, що вам слід здійснити викладацьку діяльність в групі, що складається зі здобувачів освіти з певними психологічними характеристиками. Можливі варіанти наведені в таблиці (ви можете обрати будь-який).

Орієнтовно у групі (класі) навчається 20 здобувачів освіти

Варіанти	Якісна ознака пам'яті	Типи темпераментів	Переважаючий тип мислення
1	Добра пам'ять	Холерик -3 Сангвінік – 10 Флегматик – 4 Меланхолік -3	Наочно-дієве
2	Відмінна пам'ять	Холерик -3 Сангвінік – 4 Флегматик – 10 Меланхолік -3	Наочно-образне
3	Задовільна пам'ять	Холерик -10 Сангвінік – 3 Флегматик – 4 Меланхолік -3	Понятійне
4	Добра пам'ять	Холерик -4 Сангвінік – 4 Флегматик – 4 Меланхолік -8	Образне

4) визначте форми, методи та засоби навчання для здійснення навчальної діяльності здобувачів освіти на уроці засвоєння нових знань (за обраною вами темою) з огляду на вхідні умови (особливості змісту теми та психологічні характеристики здобувачів освіти)

5) сформований вами перелік форм, методів та засобів навчання знадобиться для виконання наступних завдань на практичних заняттях.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №26,27 МЕТОДИКА ПРОЄКТУВАННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕМИ

Мета: формування вмінь проєктувати навчально-методичне забезпечення теми на основі аналізу змісту конкретної теми та її міжпредметних зв'язків.

Теоретична частина

Комплексне методичне забезпечення (КМЗ) – це планування, розробка та створення оптимальної системи навчально-методичної документації та засобів навчання, необхідних для повного і якісного навчання предметам у рамках терміну та змісту, що визначені стандартами та робочим навчальним планом з конкретної професії.

На підставі аналізу змісту кожної з тем навчальної програми конкретної дисципліни та наявних засобів навчання (якщо такі вже є) здійснюється проєктування оптимального набору засобів навчання (*навчально-методичного забезпечення*). З метою визначення наявних та необхідних засобів навчання викладачу (або майстру виробничого навчання) слід скласти перелік засобів навчання. Для цього необхідно:

1. Провести аналіз змісту навчального матеріалу програми конкретного навчального предмета і визначити перелік необхідних засобів навчання.

2. Визначити перелік наявних засобів навчання.

3. Визначити перелік засобів навчання, яких немає в наявності, але які необхідні для вивчення предмета.

В залежності від змісту навчальної дисципліни (або окремої теми) та специфіки професії, перелік засобів навчання буде в кожному випадку різний.

Завдання, що виконуються на занятті

1) визначити засоби навчання необхідні для вивчення обраної вами теми та їх кількість. Врахуйте результати вашої діяльності на попередньому занятті, коли ви визначали перелік засобів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів освіти. Перелік засобів навчання представте у вигляді таблиці.

Перелік засобів навчання з теми « _____ »

Засоби навчання	
Вид й найменування засобів навчання	Кількість

2) розробіть 3 різних види засобів навчання з запропонованого вами переліку та продемонструйте їх на практичному занятті.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №28,29

МЕТОДИКА ПРОЄКТУВАННЯ МОТИВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Мета: формування вмінь проєктувати мотиваційні технології навчання для кожного етапу навчального процесу на основі аналізу змісту конкретної теми навчальної дисципліни, визначити методи та прийоми здійснення мотивації, сформулювати текст мотивації.

Теоретична частина

Поняття технологій навчання та їх роль у розвитку педагогічної теорії й практики. Основні положення теорії поетапного формування розумових дій та їх реалізація під час розробки технологій навчання. Поняття й цілі навчальної мотивації. Класифікація мотиваційних технологій та способи її здійснення. Взаємозв'язок мотивації з навчальною діяльністю. Вступна, поточна та заключна мотивація. Методи та прийоми здійснення мотивації. Діяльність педагога професійного навчання під час проєктування мотиваційних технологій.

Методи та прийоми здійснення мотивації

Види мотивації	Етап уроку	Методи та прийоми здійснення	
Вступна мотивація	Підготовка учнів до вивчення навчального матеріалу	Мотивуючий вступ	Віднесення до особистості
			Віднесення до ситуації
			Виступ з цитатою, питанням
		Мотивуюча демонстрація	Попереднє відвідування підприємств
			Попередній показ досліджуваного об'єкта, явища, процесу
Поточна мотивація	Формування нових знань, первинне закріплення знань, формування вмінь та навичок	Демонстрація практичного значення навчального матеріалу	
		Орієнтація на конкретну професійну діяльність	
		Вирішення учнями практичних завдань, самостійна робота учнів	
		Надання учням можливості вільного вибору завдань різного рівня складності	
		Інформування учнів про успішність їхньої діяльності	
Заключна мотивація	Контроль навчальних досягнень учнів, підведення підсумків уроку	Показ учням їх навчальних досягнень, значущості отриманих ними знань та вмінь для професійної діяльності	
		Формування в учнів бажання та інтересу до вивчення наступного навчального матеріалу	

Завдання, що виконуються на занятті

1) з огляду на спроектований вами зміст теми (результати практичного заняття з розробки повного та опорного конспекту теми) та визначену мету (результати практичного заняття з розробки оперативних цілей) визначити значення вивчення обраної теми для майбутньої професійної діяльності здобувачів освіти;

2) у відповідності з етапами здійснення навчального процесу спроектувати наступні види мотивації: вступну, поточну і заключну, визначити методи та прийоми здійснення мотивації, сформулювати текст мотивації. Врахуйте індивідуальні особливості здобувачів освіти (обрані вами на попередніх заняттях) умовної групи в якій ви будете проводити заняття при проектуванні мотиваційних технологій навчання;

3) результати представити у вигляді таблиці та продемонструвати на практичному занятті.

Проектування мотиваційних технологій навчання

Види мотивації	Метод або прийом здійснення	Текст мотивації
Вступна мотивація		
Поточна мотивація		
Заключна мотивація		

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №30,31

МЕТОДИКА ПРОЄКТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ФОРМУВАННЯ ОРІЄНТОВНОЇ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета: формування вмінь проєктувати технології формування орієнтовної основи діяльності, обрати найбільш доцільні для цього методи, форми та засоби навчання.

Теоретична частина

Поняття технологій навчання. Поняття про технології орієнтовної основи діяльності. Дидактичні характеристики технології орієнтовної основи діяльності. Діяльність педагога професійного навчання під час проєктування технологій орієнтовної основи діяльності.

Завдання, що виконуються на занятті

- 1) для виконання завдання взяти за основу план вивчення теми, що був розроблений вами на одному з попередніх практичних занять;
- 2) кожен пункт плану занести в таблицю та визначити найбільш доцільні для вивчення конкретного змісту методи, форми та засоби навчання; врахуйте перелік визначених вами методів, форм та засобів навчання при виконанні практичних завдань «Методика проєктування навчальної діяльності здобувачів освіти з урахуванням їх індивідуальних особливостей»; «Методика проєктування навчально-методичного забезпечення теми». Результати представте у вигляді таблиці.

Проєктування технологій формування орієнтовної основи діяльності

План викладання теми	Методи (прийоми) навчання	Форми навчання	Засоби навчання

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

- 1) оцінку:
  - ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);
  - активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);
  - правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);
- 2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;
- 3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №32,33

МЕТОДИКА ПРОЄКТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВИКОНАВЧИХ ДІЙ

Мета: формування вмінь проєктувати технології формування виконавчих дій, обрати найбільш доцільні для цього методи, форми та засоби навчання за допомогою яких буде відбуватися формування матеріальних, мовленнєвих та розумових дій з конкретної теми уроку.

Теоретична частина

Поняття технологій навчання. Форми дій (матеріальна, мовна, розумова). Способи формування виконавчих дій. Формування виконавчих дій в теоретичному навчанні. Формування виконавчих дій у практичному навчанні. Діяльність педагога професійного навчання під час проєктування технологій виконавчих дій.

Характеристика етапів формування дій

Назва етапу	Мета	Способи формування
Формування матеріальних дій	Формування в учнів вмінь швидко орієнтувати серед матеріальних об'єктів (знаків, символів), щоб у подальшій практичній роботі успішно виконувати діяльність. Формування безпомилковості дії.	За допомогою практичних (перемальовування схем, вимірювання розмірів, опис пристроїв, позначення елементів на готових рисунках, конспектування тощо) та предметних задач (впізнання елементів, понять, визначень, їх вибір із запропонованих)
Формування мовленнєвих дій	Формування вмінь оперувати визначеннями, правилами, надавати характеристики по пам'яті, обирати необхідні дані та способи рішення без опори на матеріальні об'єкти та орієнтири. Формування розумності та свідомості дії.	Шляхом проговорювання вголос, а також написання необхідної інформації, опису технологічної послідовності як усно, так і письмово, використання логічних задач, бесіди, роботи з підручником, фронтального чи індивідуального опитування
Формування розумових дій	Формування дії зі всіма властивими їй якостями	Шляхом узагальнення та систематизації навчального матеріалу, вирішення кількісних та якісних задач, виконання творчих задач, лабораторних робіт, самостійної роботи учнів

Завдання, що виконуються на занятті

1) для виконання завдання слід пригадати, яким чином відбувається формування виконавчих дій;

2) у змісті навчального матеріалу (за обраною вами темою) визначити частини, знання та вміння з яких підлягають формуванню у вигляді матеріальних, мовленнєвих та розумових дій;

2) для кожного виду дій, які вам потрібно сформулювати, визначити методи, форми та засоби навчання; врахуйте перелік визначених вами методів, форм та засобів навчання при виконанні практичних завдань «Методика проектування навчальної діяльності здобувачів освіти з урахуванням їх індивідуальних особливостей»; «Методика проектування навчально-методичного забезпечення теми». Результати представити у вигляді таблиці та зробити пояснення до неї. Пояснення до таблиці стосуються застосування тих методів навчання, які обрані студентом для формування матеріальних, мовленнєвих та розумових дій, а також формулювання тексту задач (завдань), які будуть вирішуватись на уроці.

Вибір методів, форм та засобів формування ВД з теми _____

Етапи формування дій	Методи (прийоми) навчання	Форми навчання	Засоби навчання
Формування матеріальних дій			
Формування мовленнєвих дій			
Формування розумових дій			

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №34,35

МЕТОДИКА ПРОЄКТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ФОРМУВАННЯ КОНТРОЛЬНИХ ДІЙ

Мета: формування вмінь проектувати технології формування контрольних дій, визначити методи та засоби контролю для видів контролю (у відповідності до етапів навчального процесу).

Теоретична частина

Поняття технологій навчання. Сутність та вимоги до контролю діяльності здобувачів освіти. Дидактичні характеристики та види контролю. Діяльність педагога професійного навчання під час проектування технологій контролю сформованих дій.

Завдання, що виконуються на занятті

1) для виконання цього завдання слід скористатися результатами роботи, що була здійснена на практичному занятті з теми «Методика постановки оперативних цілей навчання»;

2) в залежності від того за скількома рівнями вами була конкретизована дидактична мета та від її змісту слід визначити методи, форми та засоби контролю, сформулювати зміст контрольних завдань. Врахуйте перелік визначених вами методів, форм та засобів навчання при виконанні практичних завдань «Методика проектування навчальної діяльності здобувачів освіти з урахуванням їх індивідуальних особливостей»; «Методика проектування навчально-методичного забезпечення теми».

Приклад виконання завдання

При постановці оперативних цілей вивчення теми «З'єднувальні шви» (навчальна дисципліна «Технологія виготовлення швейних виробів») дидактична мета була конкретизована за 3-ма рівнями (дивись нижче).

Дидактична мета: ознайомлення з видами з'єднувальних швів, формування знань та вмінь щодо технологічної послідовності їх виконання	
Рівні засвоєння	Конкретизація дидактичної мети
I ознайомчий	Вміти розпізнавати з'єднувальні шви за назвою та графічним зображенням
II репродуктивний	Вміти відтворювати усно та письмово основні терміни та поняття, технологічну послідовність виконання з'єднувальних швів, виконувати їх графічне зображення з позначенням технічних умов виконання
III продуктивний	Вміти здійснювати порівняльну характеристику різних видів з'єднувальних швів, визначати відмінності в їх обробці, вміти за конкретним натуральним зразком визначати дефекти, що виникли при обробці шва, причини їх виникнення та шляхи усунення

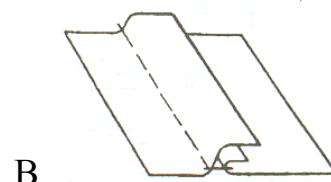
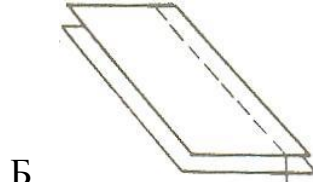
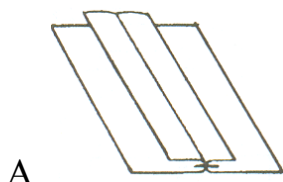
Для контролю сформованості всіх вмій передбачених 3-ма рівнями засвоєння навчального матеріалу можна запропонувати наступні завдання, зміст яких дозволить визначити досягнення поставлених цілей навчання.

Завдання I рівня (ознайомчого)

1. З'єднувальні шви - це шви, в яких:

- А. Деталі розташовані по одну сторону від шва.
- Б. Деталі накладені одна на одну.
- В. Деталі розташовані по обидві сторони від шва.

2. На якому малюнку зображено зшивний шов на ребро?

Завдання II рівня (репродуктивного)

- 1. Дайте визначення терміну «зшивання».
- 2. З якої сторони від строчки зметування виконують зшивання деталей?

Завдання III рівня (продуктивного)

- 1. Дайте порівняльний аналіз виконання запошивного шва та шва «у замок».
- 2. Швачка виконала подвійний шов. Під час перевірки якості його виконання виявилось, що припуски шва зшивання деталей помітні з лицьової сторони шва. Які помилки допустила швачка? Як їх виправити?

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

- ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);
- активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);
- правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №36,37
РОЗРОБКА ДИДАКТИЧНОГО ПРОЄКТУ УРОКУ
(У ВИГЛЯДІ БІНАРНИХ ДІЙ ВИКЛАДАЧА ТА УЧНІВ)

Мета: формування вмінь розробляти дидактичний проєкт уроку (сценарій навчального заняття з конкретної теми), його структурні елементи, проєктувати дії викладача та учнів на кожному з них.

Теоретична частина

Дидактичний проєкт уроку. Типи уроків теоретичного та виробничого навчання. Структурні елементи уроків. Бінарні дії учасників освітнього процесу. Діяльність педагога професійного навчання під час розробки дидактичного проєкту уроку.

Типи уроків теоретичного навчання у відповідності до дидактичної мети

Тип уроку	Основна дидактична мета
Урок засвоєння нових знань	Сприйняття та первинне усвідомлення нової навчальної інформації, запам'ятовування суттєвих фактів, понять, закономірностей
Урок закріплення та вдосконалення знань та вмінь	Досягнення міцних знань та вмінь шляхом їх відтворення, повторення та практичного застосування
Повторювально-узагальнюючий урок	Узагальнення та систематизація отриманих знань, вмінь та навичок, ліквідація недоліків в знаннях, більш глибоке вивчення вузлових питань теми
Контрольно-перевірочний урок	Визначення рівня усвідомленості та глибини знань, перевірка вмінь та навичок практичного їх застосування, отримання даних для оцінки успішності учнів
Комбінований урок	Вирішуються декілька дидактичних цілей попередніх типів уроків

Структура уроку засвоєння нових знань:

1. Організаційна частина.
2. Підготовка учнів до вивчення навчального матеріалу.
3. Актуалізація знань.
4. Формування нових знань.
5. Первинне закріплення та поточне повторення.
6. Застосування знань, формування вмінь та навичок.
7. Контроль та оцінка знань та вмінь учнів.
8. Підведення підсумків.

Структура уроку закріплення та вдосконалення знань та вмінь:

1. Організаційний момент.
2. Підготовка учнів до роботи на уроці (повідомлення теми, мети, завдань, мотивація навчальної діяльності).
3. Актуалізація знань.
4. Вступні вправи (можуть поєднуватись із поглибленням або вивченням невеликих порцій нового матеріалу та ознайомлення з правилами, алгоритмами виконання певних дій).
5. Первинне застосування (пробні та тренувальні вправи).
6. Творче застосування знань та вмінь в нових, нестандартних умовах (творчі вправи).
7. Підведення підсумків.

Структура повторювально-узагальнюючого уроку:

1. Організаційний момент.
2. Підготовка учнів до роботи на уроці.
3. Узагальнююче повторення.
4. Контроль та оцінка знань та вмінь учнів.
5. Підведення підсумків.

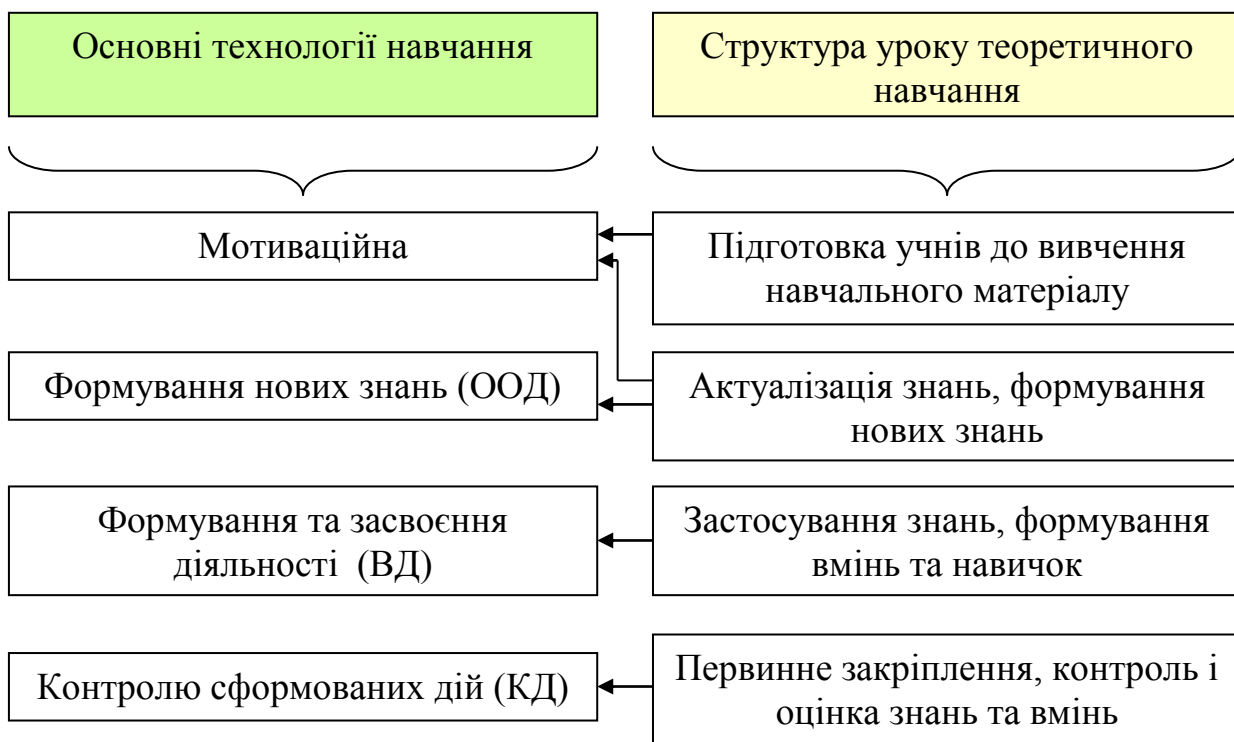
Структура контрольно-перевірочного уроку:

1. Організаційна частина.
2. Підготовка учнів до роботи на уроці.
3. Застосування знань та вмінь.
4. Контроль та оцінка знань та вмінь учнів.
5. Підведення підсумків.

Комбінований урок – це найбільш поширений тип уроку в системі професійно-технічної освіти. Він передбачає досягнення двох або більше дидактичних цілей. Структура уроку в кожному конкретному випадку (в залежності від дидактичних цілей) індивідуальна.

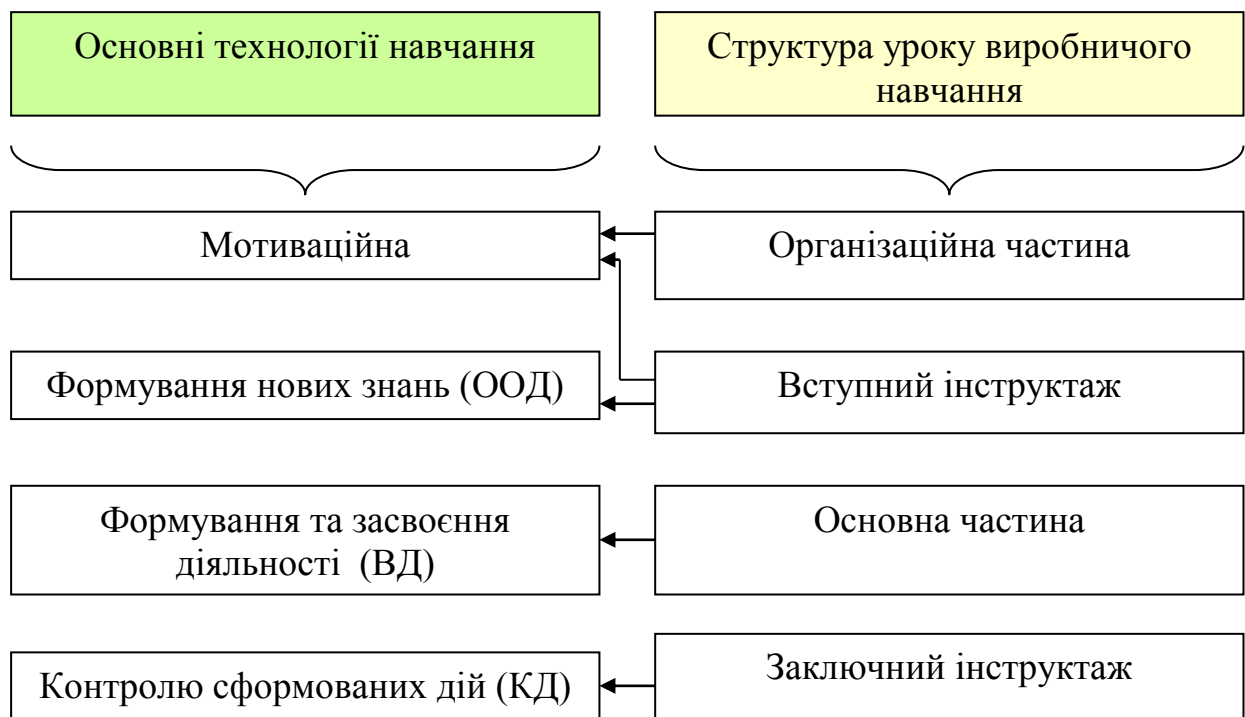
Наприклад, для комбінованого уроку на якому проводиться перевірка раніше вивченого матеріалу та оволодіння новими знаннями, характерна наступна структура:

1. Організаційна частина.
2. Перевірка раніше засвоєних знань (опитування, бесіда, тести, письмова робота тощо).
3. Контроль та оцінка знань та вмінь учнів.
4. Підготовка учнів до роботи на уроці.
5. Формування нових знань.
6. Первинне закріплення та поточне повторення.
7. Застосування знань, формування вмінь та навичок.
8. Контроль та оцінка знань та вмінь учнів.
9. Підведення підсумків.

Характеристика типів уроків виробничого навчання

Тип уроку	Основна дидактична мета
Увідний урок	Ознайомлення учнів з майбутньою професією, правилами поведінки в навчально-виробничій майстерні (лабораторії), роботами, що будуть виконуватися протягом всього періоду навчання
Урок формування первинних умінь	Ознайомлення учнів з новою інформацією, показ прийомів виконання трудових дій та операцій, формування первинних умінь виконувати окремі трудові операції та прийоми.
Урок формування складних умінь (виконання простих комплексних робіт)	Закріплення та розвиток умінь виконувати окремі трудові прийоми та операції з досягненням необхідної якості в роботі, формування вмінь та навичок по об'єднанню декількох простих операцій в одну складну.
Урок комплексного застосування знань, вмінь та навичок (виконання складних комплексних робіт)	Закріплення та вдосконалення отриманих вмінь та навичок при виконанні навчально-виробничих робіт, які поєднують в собі всі раніше вивчені технологічні операції та процеси.
Контрольно-перевірочний урок	Перевірка та оцінка знань, вмінь та навичок учнів при виконанні окремих операцій чи комплексних робіт, отримання даних для атестації учнів.

Характеристика структурних елементів уроку виробничого навчання.

1. Організаційна частина – передбачає перевірку присутності учнів, готовності їх до уроку (наявність робочого одягу, головних уборів тощо).

2. Вступний (увідний) інструктаж – передбачає підготовку учнів до виконання практичних завдань на уроці.

3. Основна частина – передбачає формування та закріплення в учнів практичних умінь та навичок.

4. Заключний інструктаж – передбачає підведення підсумків виконання учнями практичних завдань, оцінку результатів виконання завдань, підведення підсумків уроку.

Завдання, що виконуються на занятті

1) розробити дидактичний проєкт уроку (сценарій навчального заняття з конкретної теми), сформулювати дії викладача (або майстра виробничого навчання) та учнів на кожному зі структурних елементів уроку.

Для виконання цієї роботи слід скористатися результатами всіх попередніх практичних робіт, узагальнити інформацію за наведеною нижче схемою.

Дидактичний проєкт уроку повинен бути доповнений розробленими дидактичними засобами навчання, які можна представити на паперових носіях або електронному вигляді (таблиці, зменшені копії плакатів, схеми, креслення, картки-завдання, інструкційно-технологічні карти тощо) та презентацією уроку.

Дидактичний проєкт уроку теоретичного навчання

Тема програми:

Тема уроку:

Мета уроку:

Тип уроку:

Дидактичне забезпечення уроку:

Міжпредметні та міжтемні зв'язки:

Список основної та допоміжної літератури:

Сценарій уроку

Етапи навчальної діяльності	Структурні елементи уроку	Дії викладача	Дії учнів
Мотиваційний	Обираються у відповідності з типом уроку		
Орієнтовний			
Виконавчий			
Контрольний			

Примітка: приклад наведено у додатку.

Дидактичний проєкт уроку виробничого навчання

Тема програми:

Тема уроку:

Мета уроку:

Тип уроку:

Дидактичне забезпечення уроку:

Міжпредметні та міжтемні зв'язки:

Список основної та допоміжної літератури:

Сценарій уроку

Етапи навчальної діяльності	Структурні елементи уроку	Дії майстра в/н	Дії учнів
Мотиваційний	Обираються у відповідності з типом уроку		
Орієнтовний			
Виконавчий			
Контрольний			

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №38,39,40,41,42,43

ДЕМОНСТРАЦІЯ РОЗРОБЛЕНОГО ДИДАКТИЧНОГО ПРОЄКТУ УРОКУ

Мета: продемонструвати розроблений дидактичний проєкт уроку (або його фрагмент) перед аудиторією, сформувати вміння реалізовувати розроблений дидактичний проєкт, аналізувати та коригувати його.

Завдання, що виконуються на занятті

Здобувач освіти, який демонструє дидактичний проєкт уроку виконує роль викладача. Інші студенти виконують роль учнів групи в якій він проводить заняття. Студент-викладач проводить урок у відповідності з розробленим проєктом, дотримуючись всіх структурних елементів уроку, з застосуванням відповідних методів, форм та засобів навчання. Після проведення уроку відбувається його аналіз за наведеною схемою.

Схема загального аналізу уроку:

Показники, що підлягають аналізу		Реалізація показника		
		Так	Ні	Частково
Забезпечення уроку	Наявність дидактичного проєкту уроку			
	Наявність дидактичного забезпечення уроку та його відповідність меті уроку та змісту			

Характеристика ходу уроку	Правильність формулювання мети уроку			
	Доцільність вибору форм та методів навчання			
	Доцільність та правильність розробки та використання засобів навчання			
	Логічність, доступність та посиленість викладу навчального матеріалу			
	Активність учнів на уроці			
	Доцільність та правильність організації контролю знань та вмінь учнів на уроці			
Загальні висновки	Правильність вибору типу уроку			
	Дотримання структури уроку			
	Реалізація мети уроку			

Що цікавого було на уроці:

Які помилки були допущені в організації та проведенні уроку:

Рекомендації викладачу:

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

4 курс 7 семестр

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1 ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ТРАДИЦІЙНОЇ ТА ІНТЕРАКТИВНОЇ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Мета: формування вмінь визначати та аналізувати переваги та недоліки традиційної та інтерактивної технологій навчання на основі різноманітних джерел інформації, власного досвіду навчальної діяльності.

Теоретична частина

Традиційні технології навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Інтерактивні технології навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Поняття інтерактивного навчання. Принципи інтерактивного навчання. Класифікація інтерактивних технологій навчання. Форми інтерактивного навчання. Структура інтерактивного уроку. Діяльність педагога професійного навчання щодо аналізу переваг та недоліків традиційної та інтерактивної технологій навчання на основі різноманітних джерел інформації, власного досвіду навчальної діяльності.

Завдання, що виконуються на занятті

1) визначити (за допомогою різноманітних джерел інформації та власного досвіду навчальної діяльності) та обґрунтувати переваги та недоліки традиційних та інтерактивних технологій навчання з метою з'ясування актуальності застосування інтерактивних технологій навчання в освітньому процесі, формування вмінь самостійної та пошукової діяльності. Результати представити у вигляді таблиці.

Традиційні технології навчання		Інтерактивні технології навчання	
Переваги	Недоліки	Переваги	Недоліки

2) обговорити отримані результати у групі на практичному занятті.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2,3 РОЗРОБКА ЗАНЯТТЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ

Мета: формування вмінь щодо розробки дидактичних проєктів різних організаційних форм навчання з використанням колективно-групових технологій навчання, а саме технологій проблемного навчання.

Теоретична частина

Інтерактивні технології навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Поняття інтерактивного навчання. Принципи інтерактивного навчання. Класифікація інтерактивних технологій навчання. Форми інтерактивного навчання. Технології колективно-групового (фронтального) навчання. Проблемне навчання. Застосування проблемного навчання в системі вищої та професійної (професійно-технічної) освіти. Діяльність педагога професійного навчання щодо розробки дидактичних проєктів різних організаційних форм навчання з використанням колективно-групових технологій навчання, а саме технологій проблемного навчання.

Завдання, що виконуються на занятті

1) розробити дидактичний проєкт заняття для конкретної теми (обирається самостійно або надається викладачем) навчальної дисципліни професійного спрямування з використанням технологій проблемного навчання за наведеною нижче структурою;

Орієнтована структура заняття (лекції або уроку) з застосуванням технологій проблемного навчання

Етап заняття	Мета	Прийоми та способи діяльності педагога
Вступ	Оволодіти увагою аудиторії, викликати інтерес	Розпочати заняття з несподіваної репліки, фрази, жартівливого зауваження, історичного екскурсу тощо (те, що буде доцільним саме при вивченні конкретної теми)

Постановка проблеми	Показати актуальність проблеми, проаналізувати суперечності, часткові проблеми, сформулювати загальну проблему	Звернення до інтересів слухачів, їх потреб, посилення на факти, документи, авторитетні висловлювання, аналіз усталених поглядів
Розчленування проблеми на задачі та запитання	Чітко виокремити перелік задач та запитань, розкрити їх сутність	Обґрунтування логіки розв'язання проблеми, побудова загальної схеми розв'язання проблеми, ідеї, гіпотези, пошук засобів вирішення проблеми, можливі результати, наслідки
Виклад своєї позиції, підходів, засобів розв'язання проблеми	Показати у порівняльному аналізі власні підходи, позиції та інші думки	Обґрунтування доказів, суджень, аргументів, використання прийомів критичного аналізу, порівняння
Узагальнення, висновки	Сконцентрувати увагу аудиторії на головному, сформулювати резюме висловленого	Висловлювання твердження, що інтегрує головну ідею, думку, використання найсильнішого аргументу, крилатого вислову. Показ перспективи розвитку ідеї, можливостей практичного використання отриманих висновків.

2) презентувати результати проектувальної діяльності на практичному занятті.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4,5 РОЗРОБКА ДИДАКТИЧНОГО ПРОЄКТУ СЕМІНАРУ (БУДЬ-ЯКОГО ВИДУ)

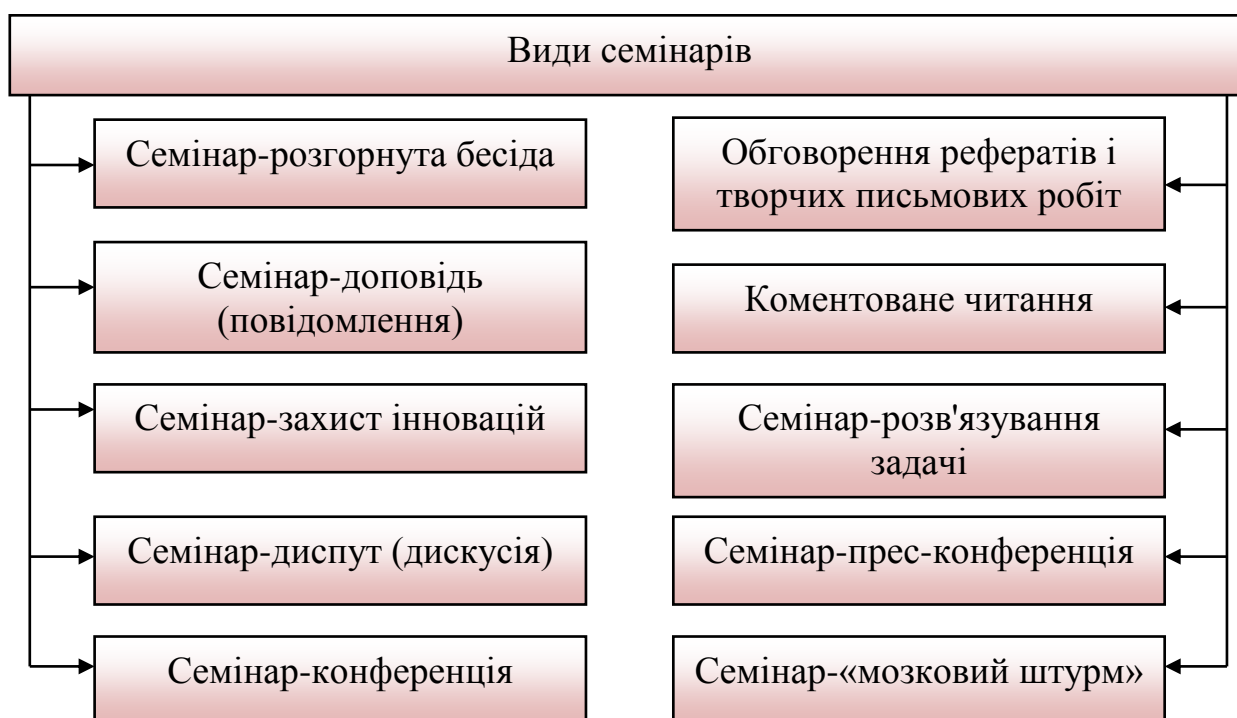
Мета: формування вмінь щодо розробки дидактичних проєктів різних організаційних форм навчання з використанням колективно-групових технологій навчання, а саме семінарського заняття.

Теоретична частина

Інтерактивні технології навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Поняття інтерактивного навчання. Принципи інтерактивного навчання. Класифікація інтерактивних технологій навчання. Форми інтерактивного навчання. Технології колективно-групового (фронтального) навчання. Семінарські заняття як форма колективно-групового навчання. Діяльність педагога професійного навчання щодо розробки дидактичних проєктів різних організаційних форм навчання з використанням колективно-групових технологій навчання, а саме семінарського заняття.

Завдання, що виконуються на занятті

1) розробити дидактичний проєкт семінару (будь-якого виду) для конкретної теми (обирається самостійно або надається викладачем) навчальної дисципліни професійного спрямування;

Структура семінару залежить від його виду, в найбільш узагальненому вигляді може бути наступною:

- 1) вступ – повідомлення викладача про тему, мету семінару, питання, що будуть вирішуватися на ньому, план проведення;
  - 2) доповіді учнів з підготовлених питань та тем, демонстрація наочних посібників (у разі необхідності);
  - 3) виступи учнів-опонентів з питань та тем, що заслуховувались (або доповнення доповідей учнів);
  - 4) доповнення викладачем доповідей учнів;
  - 5) колективне обговорення доповідей учнів;
  - 6) заключний виступ викладача стосовно підведення підсумків семінару;
  - 7) записи учнями основних висновків з теми семінару в свої зошити.
- 2) презентувати результати проєктувальної діяльності на практичному занятті.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

- 1) оцінку:
  - ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);
  - активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);
  - правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);
- 2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;
- 3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6,7 РОЗРОБКА ДИДАКТИЧНОГО ПРОЄКТУ НАВЧАЛЬНОГО ТРЕНІНГУ АБО МАЙСТЕР-КЛАСУ

Мета: формування вмінь щодо розробки дидактичних проєктів різних організаційних форм навчання з використанням колективно-групових технологій навчання, а саме навчального тренінгу або майстер-класу.

Теоретична частина

Інтерактивні технології навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Поняття інтерактивного навчання. Принципи інтерактивного навчання. Класифікація інтерактивних технологій навчання. Форми інтерактивного навчання. Технології колективно-групового (фронтального) навчання. Навчальний тренінг як форма колективно-групового навчання. Майстер-клас як форма колективно-групового навчання. Діяльність педагога

професійного навчання щодо розробки дидактичних проєктів різних організаційних форм навчання з використанням колективно-групових технологій навчання, а саме навчального тренінгу або майстер-класу.

Завдання, що виконуються на занятті

1) розробити дидактичний проєкт навчального тренінгу або майстер-класу для конкретної теми (обирається самостійно або надається викладачем) навчальної дисципліни професійного спрямування;

Завдання навчального тренінгу:

- мотивувати студентів до проведення навчального тренінгу;
- сформулювати певний рівень фахових знань студентів;
- відпрацювати на необхідному рівні потрібні практичні уміння і навички;
- забезпечити контроль визначених теоретичних знань і отриманих практичних вмінь та навичок;
- спонукати студентів до подальшого інтересу та професійного розвитку.

Етапи проєктування навчального тренінгу

Етапи	Зміст
планування	аналіз потреби в тренінгу, аналіз цільової групи учасників, аналіз наявності обмежень
підготовка	вибір моделі навчання; розробка тренінгової програми; підготовка матеріалів та допоміжних засобів; підготовка окремих модулів; взаємозв'язок з іншими спеціалістами; підготовка приміщень та обладнання; самопідготовка тренера
виконання	установлення правильного клімату навчання, моніторинг процесу, презентація тренінгового курсу
оцінка	- оцінка за результатами розроблених тестів, вправ та оцінних інструментів, які дозволяють отримати об'єктивні показники прогресу учасників; - вивчення думки учасників про проведення тренінгу і як вони оцінюють роботу свого тренера, якість навчальних матеріалів та умов навчання.

Завдання майстер-класу:

- передача майстром (той, хто проводить майстер-клас) свого досвіду шляхом прямого і коментованого показу послідовності дій, методів, прийомів і форм професійної діяльності;
- спільне відпрацювання методичних підходів майстра (той, хто проводить майстер-клас) і прийомів вирішення поставленої в програмі майстер-класу проблеми;
- рефлексія власної професійної майстерності учасниками майстер-класу;

- надання допомоги учасникам майстер-класу у визначенні завдань саморозвитку і формуванні індивідуальної програми самоосвіти та самовдосконалення.

Орієнтовна модель проведення майстер-класу

Етап майстер-класу	Зміст	Діяльність учасників
Підготовчо-організаційний	Визначення мети і завдань, вітання, вступне слово, очікування від роботи, що буде виконуватися	Налаштовуються на діалог, проявляють активну позицію, допомагають в організації заняття
Практичний (основна частина)	Зміст дій, що включає поетапну реалізацію теми, показ прийомів виконання з коментарями	Презентація результатів роботи у відповідності до поставлених завдань
Підсумковий	Рефлексія, підведення підсумків, обмін думками, аналіз очікувань	Самоаналіз з приводу діяльності на майстер-класі

2) презентувати результати проєктувальної діяльності на практичному занятті.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №8,9

РОЗРОБКА ДИДАКТИЧНОГО ПРОЄКТУ ЗАНЯТТЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ КОЛЕКТИВНО-ГРУПОВОГО НАВЧАННЯ (НА ОКРЕМОМУ СТРУКТУРНОМУ ЕЛЕМЕНТІ ЗАНЯТТЯ)

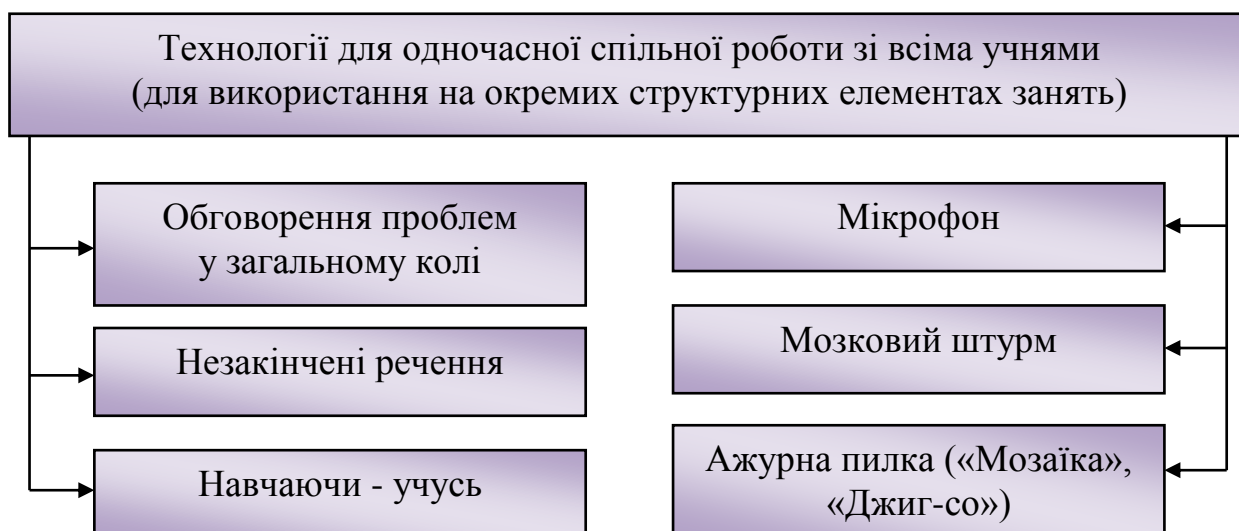
Мета: формування вмінь щодо розробки дидактичних проєктів різних організаційних форм навчання з використанням колективно-групових технологій навчання, які передбачають одночасну спільну роботу зі всіма здобувачами освіти на окремому структурному елементі заняття.

Теоретична частина

Інтерактивні технології навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Поняття інтерактивного навчання. Принципи інтерактивного навчання. Класифікація інтерактивних технологій навчання. Форми інтерактивного навчання. Технології колективно-групового (фронтального) навчання. Технології для одночасної спільної роботи зі всіма здобувачами освіти (для використання на окремих структурних елементах занять). Діяльність педагога професійного навчання щодо розробки дидактичних проєктів різних організаційних форм навчання з використанням колективно-групових технологій навчання, які передбачають одночасну спільну роботу зі всіма здобувачами освіти на окремому структурному елементі заняття.

Завдання, що виконуються на занятті

1) розробити дидактичний проєкт заняття для конкретної теми (обирається самостійно або надається викладачем) навчальної дисципліни професійного спрямування з використанням колективно-групових технологій навчання, які передбачають одночасну спільну роботу зі всіма здобувачами освіти на його окремому структурному елементі;

2) презентувати результати проєктувальної діяльності на практичному занятті.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №10,11

РОЗРОБКА ДИДАКТИЧНОГО ПРОЄКТУ ЗАНЯТТЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ КООПЕРАТИВНОГО НАВЧАННЯ

Мета: формування вмінь щодо розробки дидактичних проєктів різних організаційних форм навчання з використанням технологій кооперативного навчання.

Теоретична частина

Інтерактивні технології навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Поняття інтерактивного навчання. Принципи інтерактивного навчання. Класифікація інтерактивних технологій навчання. Форми інтерактивного навчання. Технології кооперативного навчання. Сутність та аспекти організації кооперативного навчання. Технології кооперативного навчання. Технології кооперативного навчання (Спенсер Каган). Діяльність педагога професійного навчання щодо розробки дидактичних проєктів різних організаційних форм навчання з використанням технологій кооперативного навчання.

Завдання, що виконуються на занятті

1) розробити дидактичний проєкт заняття для конкретної теми (обирається самостійно або надається викладачем) навчальної дисципліни професійного спрямування з використанням технологій кооперативного навчання;

Технології кооперативного навчання:

Робота в парах

Робота в малих групах

Ротаційні (змінювані) трійки
Два-чотири, всі разом
Карусель
Акваріум
Або інші

2) презентувати результати проєктувальної діяльності на практичному занятті.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

- ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);
- активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);
- правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №12,13

РОЗРОБКА ДИДАКТИЧНОГО ПРОЄКТУ ЗАНЯТТЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ СИТУАТИВНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

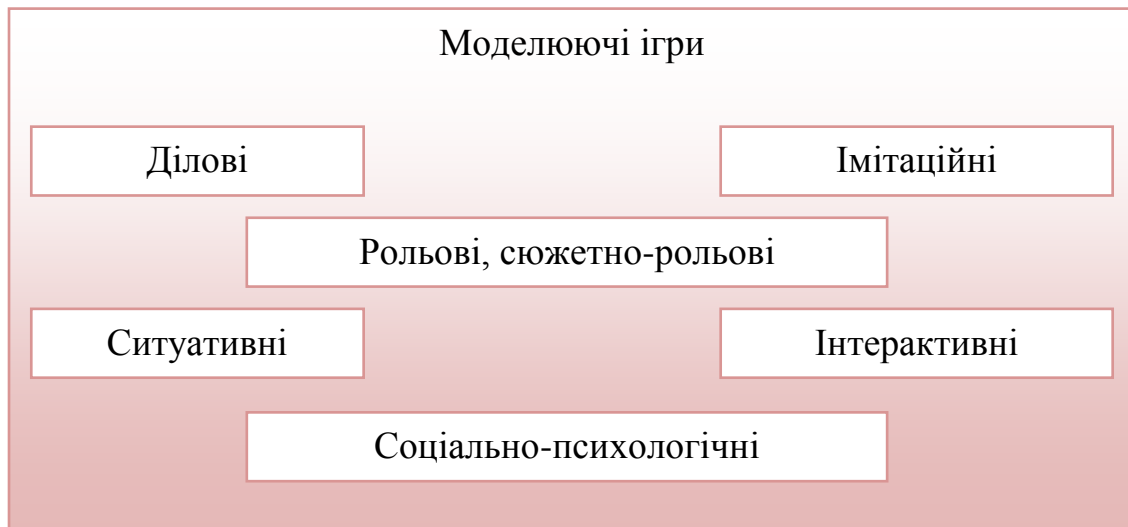
Мета: формування вмінь щодо розробки дидактичних проєктів різних організаційних форм навчання з використанням технологій ситуативного моделювання.

Теоретична частина

Інтерактивні технології навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Поняття інтерактивного навчання. Принципи інтерактивного навчання. Класифікація інтерактивних технологій навчання. Форми інтерактивного навчання. Технології ситуативного моделювання. Сутність та аспекти організації технології ситуативного моделювання. Характеристика технологій ситуативного моделювання. Діяльність педагога професійного навчання щодо розробки дидактичних проєктів різних організаційних форм навчання з використанням технологій ситуативного моделювання.

Завдання, що виконуються на занятті

1) розробити дидактичний проєкт заняття для конкретної теми (обирається самостійно або надається викладачем) навчальної дисципліни професійного спрямування з використанням технологій ситуативного моделювання;

2) презентувати результати проєктувальної діяльності на практичному занятті.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

- ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);
- активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);
- правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №14,15

РОЗРОБКА ДИДАКТИЧНОГО ПРОЄКТУ ЗАНЯТТЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ ОПРАЦЮВАННЯ ДИСКУСІЙНИХ ПИТАНЬ

Мета: формування вмінь щодо розробки дидактичних проєктів різних організаційних форм навчання з використанням технології опрацювання дискусійних питань.

Теоретична частина

Інтерактивні технології навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Поняття інтерактивного навчання. Принципи інтерактивного навчання. Класифікація інтерактивних технологій навчання. Форми інтерактивного навчання. Технології опрацювання дискусійних питань. Види технологій опрацювання дискусійних питань. Діяльність педагога професійного навчання щодо розробки дидактичних проєктів різних організаційних форм навчання з використанням технології опрацювання дискусійних питань.

Завдання, що виконуються на занятті

1) розробити дидактичний проєкт заняття для конкретної теми (обирається самостійно або надається викладачем) навчальної дисципліни професійного спрямування з використанням технології опрацювання дискусійних питань;

Види технологій опрацювання дискусійних питань:

Метод ПРЕС

Зміни позицію

Дискусія Т-схема

Дискусійна сітка Алвермана

Шкала ставлення «Так-Ні»

Дискусія «Розв'язання проблеми»

Дискусія «Два кола»

Дискусія «Трикутник Волта Діснея»

Або інші

2) презентувати результати проєктувальної діяльності на практичному занятті.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №16 **ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЄКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМУ** **ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ**

Мета: формування вмінь стосовно впровадження проєктних технологій в систему професійно-технічної освіти.

Теоретична частина

Інтерактивні технології навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Поняття інтерактивного навчання. Принципи інтерактивного навчання. Класифікація інтерактивних технологій навчання. Форми інтерактивного навчання. Проєктні технології навчання. Загальна характеристика проєктних технологій навчання. Види проєктів. Діяльність педагога професійного навчання щодо впровадження проєктних технологій в систему професійно-технічної освіти.

Завдання, що виконуються на занятті

1) запропонувати теми різних видів проєктів для дисципліни професійного спрямування (обирається самостійно чи надається викладачем), надати їх стисло характеристику та розробити технологію роботи здобувачів освіти над проєктом. Результати роботи представити у вигляді таблиці.

Вид проєкту	Тема проєкту	Стисла характеристика (мета), тривалість виконання	Технологія роботи здобувачів освіти над проєктом	Результат проєкту (продукт)
Інформаційний				
Практико-орієнтований				
Творчий				
Дослідницький				

2) презентувати результати діяльності на практичному занятті.

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №17,18 РОЗРОБКА ДИДАКТИЧНОГО ПРОЄКТУ УРОКУ ЗА ДОПОМОГОЮ КОНСТРУКТОРА ОН-ЛАЙН УРОКІВ

Мета: формування вмінь та навичок роботи з інформаційними технологіями та використання їх в організації освітнього процесу за змішаною та дистанційною формами навчання.

Теоретична частина

Дистанційна освіта та дистанційне навчання. Історія виникнення та розвитку дистанційного навчання. Особливості розвитку дистанційного навчання в Україні. Загальна характеристика сучасного дистанційного навчання. Педагогічні технології дистанційного навчання. Принципи дистанційного навчання. Режими дистанційного навчання. Організація дистанційного навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Змішане навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Створення електронного контенту. Створення дидактичних інтерактивних матеріалів. Діяльність педагога професійного навчання щодо роботи з інформаційними технологіями та використання їх в організації освітнього процесу за змішаною та дистанційною формами навчання.

Завдання, що виконуються на занятті

1) розробити дидактичний проєкт заняття (урок, лекцію) за допомогою конструктора он-лайн уроків на сайті «Всеосвіта» <https://vseosvita.ua/lesson> для конкретної теми (обирається самостійно або надається викладачем) навчальної дисципліни професійного спрямування.

Інструкція зі створення он-лайн уроку
https://www.youtube.com/watch?v=yu863JxHfvM&ab_channel=%D0%92%D1%81%

[D0%B5%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0](#) і також на сайті Всеосвіта.

Для роботи на сайті «Всеосвіта» слід зареєструватися та виконувати роботу зі створення он-лайн уроку. Якщо вже зареєстровані – виконувати роботу у своєму особистому кабінеті. Он-лайн урок слід зробити закритим для використання.

2) продемонструвати результати своєї діяльності на практичному занятті;

3) викладачу та іншим студентам групи здійснити оцінку розробленого дидактичного проєкту заняття (уроку, лекції) за допомогою конструктора он-лайн уроків на сайті «Всеосвіта» за наступними показниками:

Показники, що підлягають оцінки	Реалізація показника		
	Так	Ні	Частково
Правильність формулювання мети уроку			
Змістовність навчального матеріалу			
Доцільність вибору форм та методів навчання			
Доцільність, різноманітність та правильність розробки та використання засобів навчання			
Логічність, доступність та посиленість викладу навчального матеріалу			
Доцільність та правильність розробки та використання засобів контролю знань та вмінь учнів на уроці			
Правильність вибору типу уроку			
Дотримання структури уроку			
Реалізація мети уроку			

Що цікавого було в розробленому дидактичному проєкті заняття (уроку, лекції) за допомогою конструктора он-лайн уроків на сайті «Всеосвіта»: _____

_____

Які помилки були допущені в розробці дидактичного проєкту заняття (уроку, лекції) за допомогою конструктора он-лайн уроків на сайті «Всеосвіта»: _____

_____

Рекомендації розробнику дидактичного проєкту заняття (уроку, лекції) за допомогою конструктора он-лайн уроків на сайті «Всеосвіта»: _____

_____

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

– ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);

– активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);

– правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);

2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;

3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №19,20 РОЗРОБКА ТЕСТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ КОНСТРУКТОРА ОН-ЛАЙН ТЕСТІВ

Мета: формування вмінь та навичок роботи з інформаційними технологіями та використання їх в організації освітнього процесу за змішаною та дистанційною формами навчання.

Теоретична частина

Дистанційна освіта та дистанційне навчання. Історія виникнення та розвитку дистанційного навчання. Особливості розвитку дистанційного навчання в Україні. Загальна характеристика сучасного дистанційного навчання. Педагогічні технології дистанційного навчання. Принципи дистанційного навчання. Режими дистанційного навчання. Організація дистанційного навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Змішане навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Створення електронного контенту. Створення дидактичних інтерактивних матеріалів. Діяльність педагога професійного навчання щодо роботи з інформаційними технологіями та використання їх в організації освітнього процесу за змішаною та дистанційною формами навчання.

Завдання, що виконуються на занятті

1) розробити тест за допомогою конструктора он-лайн тестів на сайті «Всеосвіта» <https://vseosvita.ua/test> для перевірки знань здобувачів освіти з конкретної теми (обирається самостійно або надається викладачем) навчальної дисципліни професійного спрямування.

Інструкція зі створення он-лайн тесту
https://www.youtube.com/watch?v=nkBbSEDtxt4&ab_channel=%D0%92%D1%81%

[D0%B5%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0](#) і також на сайті Всеосвіта.

Для роботи на сайті «Всеосвіта» слід зареєструватися та виконувати роботу зі створення он-лайн тесту. Якщо вже зареєстровані – виконувати роботу у своєму особистому кабінеті. Он-лайн-тест слід зробити закритим для використання.

2) продемонструвати результати своєї діяльності на практичному занятті;

3) викладачу та іншим студентам групи здійснити оцінку розробленого тесту за допомогою конструктора он-лайн тестів на сайті «Всеосвіта» за наступними показниками:

Показники, що підлягають оцінки	Реалізація показника		
	Так	Ні	Частково
Змістовність навчального матеріалу			
Правильність формулювання завдань тесту			
Достатня кількість завдань тесту			
Логічність, доступність та посильність завдань тесту			
Відповідність вибору завдань тесту темі уроку			
Візуалізація завдань тесту			
Коректна оцінка результатів виконання завдань			
Достатня кількість часу на опрацювання тесту			

Що цікавого було в розробленому тесті за допомогою конструктора он-лайн тестів на сайті «Всеосвіта»: _____

_____

Які помилки були допущені в розробці тесту за допомогою конструктора он-лайн тестів на сайті «Всеосвіта»: _____

_____

Рекомендації розробнику тесту за допомогою конструктора он-лайн тестів на сайті «Всеосвіта»: _____

_____

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

1) оцінку:

- ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);
  - активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);
  - правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);
- 2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;
  - 3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №21,22

РОЗРОБКА ВЕБ-КВЕСТУ ЗА ДОПОМОГОЮ КОНСТРУКТОРА ОН-ЛАЙН КВЕСТІВ

Мета: формування вмінь та навичок роботи з інформаційними технологіями та використання їх в організації освітнього процесу за змішаною та дистанційною формами навчання.

Теоретична частина

Дистанційна освіта та дистанційне навчання. Історія виникнення та розвитку дистанційного навчання. Особливості розвитку дистанційного навчання в Україні. Загальна характеристика сучасного дистанційного навчання. Педагогічні технології дистанційного навчання. Принципи дистанційного навчання. Режими дистанційного навчання. Організація дистанційного навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Змішане навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Створення електронного контенту. Створення дидактичних інтерактивних матеріалів. Діяльність педагога професійного навчання щодо роботи з інформаційними технологіями та використання їх в організації освітнього процесу за змішаною та дистанційною формами навчання.

Завдання, що виконуються на занятті

1) розробити веб-квест за допомогою конструктора веб-квестів на сайті «Всеосвіта» <https://vseosvita.ua/webquest> для активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти з конкретної теми (обирається самостійно або надається викладачем) навчальної дисципліни професійного спрямування.

Інструкція зі створення веб-квесту <https://www.youtube.com/watch?v=YPXgt1mklKE> і також на сайті Всеосвіта.

Для роботи на сайті «Всеосвіта» слід зареєструватися та виконувати роботу зі створення веб-квесту. Якщо вже зареєстровані – виконувати роботу у своєму особистому кабінеті. Веб-квест слід зробити закритим для використання.

- 2) продемонструвати результати своєї діяльності на практичному занятті;
 3) викладачу та іншим студентам групи здійснити оцінку розробленого веб-квесту за допомогою конструктора он-лайн веб-квестів на сайті «Всеосвіта» за наступними показниками:

Показники, що підлягають оцінки	Реалізація показника		
	Так	Ні	Частково
Цікавість ідеї квесту			
Змістовність квесту			
Правильність формулювання завдань квесту			
Достатня кількість завдань квесту			
Логічність, доступність та посиленість завдань квесту			
Відповідність вибору завдань квесту темі уроку			
Візуалізація завдань квесту			
Коректна оцінка результатів виконання завдань квесту			
Достатня кількість часу на опрацювання квесту			
Змагальний характер (можливість працювати як самостійно, так і командою)			
Наявність нагороди за результатами проходження квесту			

Що цікавого було в розробленому квесті за допомогою конструктора он-лайн квестів на сайті «Всеосвіта»: _____

_____

Які помилки були допущені в розробці квесту за допомогою конструктора он-лайн квестів на сайті «Всеосвіта»: _____

_____

Рекомендації розробнику квесту за допомогою конструктора он-лайн квестів на сайті «Всеосвіта»: _____

_____

Підсумки заняття

Підведення підсумків заняття припускає:

- 1) оцінку:

- ступеня й рівня підготовки групи й окремих студентів до заняття (шкала оцінювання: не підготовлені, підготовлені частково, підготовлені);
  - активності в обговоренні результатів виконання завдань (кількість студентів, що брали участь у виконанні завдань);
  - правильності виконання завдань (загальна кількість студентів, що виконали завдання без помилок);
- 2) виставлення заліку за підсумками роботи студентів, що виконали завдання і прийняли участь в обговоренні і взаємоперевірці;
- 3) видачу додаткових індивідуальних завдань студентам, які не одержали заліку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Глосарій основних термінів професійної освіти і навчання / упоряд. Т. М. Десятов ; за заг. ред. Н. Г. Ничкало. – К. : АртЕк, 2009. – 192 с.
2. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика : моногр. / С. У. Гончаренко, Н. Г. Ничкало, В. Л. Петренко [та ін.]; за ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький : ТУП, 2002. – 334 с.
3. Дидактика : навч.-метод. комплекс / [уклад. М. С. Гордійчук, О. Ю. Попова]. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2010. – 168 с.
4. Дидактичні основи професійної освіти: підручник / О.Е.Коваленко, Н.О. Брюханова., Н.В. Божко, В.В. Белікова, В.Б.Бакатанова; за ред.. О.Е.Коваленко/ Укр. інж.-пед. акад.- Харків: «Друкарня Мадрид», 2017. – 238 с.
5. Коваленко О. Е. Методика професійного навчання: дидактичне проектування: Підручник для студентів інж.-пед. спец. / О. Е. Коваленко, Н. О. Брюханова, Н. В. Корольова. – Харків : УПА, 2019. – 172 с.
6. Красовська І. І. Сучасні освітні технології навчання. Типи та види уроків, методика їх вибору : метод. порадник / І. І. Красовська. – Чернігів, 2010. – 40 с.
7. Лебедик Л.В., Стрельніков В.Ю., Стрельніков М.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін: Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельніков, М. В. Стрельніков. – Полтава : АСМІ, 2020. – 303 с.
8. Малафійк І. В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. для студентів ВНЗ / І. В. Малафійк. – К. : Слово, 2015. – 630 с.
9. Методика розробки дидактичних комплексів відповідно до вимог державних стандартів ПТО нового покоління : метод. посіб. / [Л. В. Нестерова, П. Г. Лузан, В. М. Манько та ін.] ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т проф.-техн. освіти. - Київ : Педагогічна думка, 2012. - 207 с.
10. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. / Н. Є. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
11. Нікуліна А. С. Сучасний урок в професійній школі: проектування, організація, аналіз : метод. посіб. / А. С. Нікуліна, І. Є. Сілаєва, С. С. Шевчук. – Донецьк : ДІПО ІПП, 2008. – 160 с.
12. Педагогічна майстерність: підручник для вищих пед. навч. закладів/ І. А. Зязюн [та інші] ; ред. І. А. Зязюн. - 2-ге вид., доп. і перероб.. - К.: Вища шк., 2004. - 424 с.
13. Про затвердження професійного стандарту «Майстер виробничого навчання» : наказ М-ва економіки України від 17.08.2021 р. № 430-21. URL : <https://register.nqa.gov.ua/profstandart/majster-virobnicogo-navcanna-2>
14. Про затвердження професійного стандарту «Педагог професійного навчання» : наказ Інституту професійної освіти Національної академії

педагогічних наук України від 29.12.2022 р. № 38-ОД. URL : <https://register.nqa.gov.ua/profstandart/pedagog-profesijnogo-navcanna-2>

15. Прокопенко Л.І. Дидактика : діагностика навчання : навч.-метод. посіб. / Л. І. Прокопенко, О. А. Біда, С. Є. Гриб ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Ін-т пед. освіти та освіти дорослих, Ін-т пед. освіти, соц. роботи та мистец. - Черкаси : ЧНУ, 2011. - 257 с.

16. Професійна освіта. Словник : навч. посіб. / уклад. С. У. Гончаренко [та ін.] ; за ред. Н. Г. Ничкало. – К. : Вища шк., 2000. – 380 с.

17. Професійна педагогіка : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / В. І. Жигірь, О. А. Чернега ; за ред. М. В. Вачевського. – К. : Кондор, 2012. – 338 с.

18. Професійні стандарти: теорія і практика розроблення / авт. кол. Л. І. Короткова, Л. Б. Лук'янова, Г. І. Лук'яненко та ін. - Київ : Педагогічна думка, 2011. - 220 с.

19. Сліпчишин Л. В. Психолого-педагогічні основи впровадження сучасних підходів до навчання у ЗП(ПТ)О : навч.-метод. посіб. / Л. В. Сліпчишин. – Львів : Сполом, 2008. – 148 с.

20. Теорія та методика професійної освіти : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Т. Ю. Осипова, Р. С. Гурін [та ін.] ; за ред. З. Н. Курлянд. – К. : Знання, 2012. – 390 с.

21. Шевчук С. С. Урок виробничого навчання у ЗП(ПТ)О : метод. рек. / С. С. Шевчук. – Донецьк, 2004. – 48 с.

22. Шевчук С. С. Урок теоретичного навчання у ЗП(ПТ)О : метод. рек. / С. С. Шевчук. – Донецьк, 2004. – 44 с.

23. Якимович Т.Д. Основи дидактики професійно-практичної підготовки : навч.-метод. посіб. / Т. Д. Якимович ; Нац. акад. пед. наук України, Львів. наук.-практ. центр проф.-техн. освіти. - Київ : Педагогічна думка, 2013. - 137 с.

ДОДАТКИ

Приклад зведено-тематичний план (професія «Швачка» 1 розряд)

Номер тижня	Технологія виготовлення швейних виробів		Виробниче навчання	
	Назва теми	Кількість годин	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Загальні відомості про технологію виготовлення швейних виробів	1	Вступ. Безпека праці і пожежна безпека в навчальних майстернях.	6
	Ручні роботи. Оснащення робочого місця. Інструменти та пристосування для виконання ручних робіт.	1	Екскурсія на підприємство	6
	Ручні роботи. Поняття про стібок, строчку, шов. Види ручних стібків.	1		
2	Ручні роботи. Строчки прямого стібка.	1	Виконання ручних робіт	12
	Ручні роботи. Строчки косоного стібка.	1		
	Ручні роботи. Строчки петлеподібного та хрестоподібного стібка.	1		
3	Ручні роботи. Спеціальні стібки. Термінологія ручних робіт.	1	Виконання машинних робіт	12
	ЛПР: Ручні роботи. Виконання ручних стібків та строчок різного призначення	2		
4	Машинні роботи. Оснащення робочого місця. Види машинних стібків та строчок	1	Виконання машинних робіт	6
	Машинні роботи. Вимоги до машинних швів. Технічні умови виконання машинних швів.	1		
	Машинні роботи. З'єднувальні шви	1		
5	Машинні роботи. Крайові шви	1	Навчання прийомам роботи на учнівському потоці щодо виготовлення швейних виробів з виконанням простих операцій	12
	Машинні роботи. Оздоблювальні шви. Термінологія машинних робіт.	1		
	ЛПР: Машинні роботи. Виконання зразків машинних строчок та швів	1		
6	ЛПР: Машинні роботи. Виконання зразків машинних строчок та швів	3	Навчання прийомам роботи на учнівському потоці щодо виготовлення швейних виробів з виконанням простих операцій	12
Загальна кількість годин		18		72

Приклад зведено-тематичний план (професія «Швачка» 1 розряд)

Номер тижня	Технологія виготовлення швейних виробів		Обладнання швейного виробництва	
	Назва теми	Кількість годин	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Загальні відомості про технологію виготовлення швейних виробів	1	Вступ	1
	Ручні роботи. Оснащення робочого місця. Інструменти та пристосування для виконання ручних робіт.	1	Загальні відомості про швейне обладнання. Класифікація швейних машин. Підприємства та фірми-виробники	1
	Ручні роботи. Поняття про стібок, строчку, шов. Види ручних стібків.	1	Типи передач і робочі органи швейних машин	1
2	Ручні роботи. Строчки прямого стібка.	1	Човниковий стібок, процес його утворення. Заправка та регулювання натягу ниток. Кваліфікація машинних голок	3
	Ручні роботи. Строчки косоного стібка.	1		
	Ручні роботи. Строчки петлеподібного та хрестоподібного стібка.	1		
3	Ручні роботи. Спеціальні стібки. Термінологія ручних робіт.	1	ЛПР: Човниковий стібок, процес його утворення. Заправка та регулювання натягу ниток.	2
	ЛПР: Ручні роботи. Виконання ручних стібків та строчок різного призначення	2	Характеристика і конструкція універсальних машин (машин загального призначення), їх варіантів	1
4	Машинні роботи. Оснащення робочого місця. Види машинних стібків та строчок	1	Характеристика і конструкція універсальних машин (машин загального призначення), їх варіантів	2
	Машинні роботи. Вимоги до машинних швів. Технічні умови виконання машинних швів.	1	ЛПР: конструкція універсальних машин	1
	Машинні роботи. З'єднувальні шви	1		
5	Машинні роботи. Крайові шви	1	ЛПР: конструкція універсальних машин	1
	Машинні роботи. Оздоблювальні шви. Термінологія машинних робіт.	1	Основні неполадки в роботі швейних машин та їх технічне обслуговування	2
	ЛПР: Машинні роботи. Виконання зразків машинних строчок та швів	1		
6	ЛПР: Машинні роботи. Виконання зразків машинних строчок та швів	3	ЛПР: неполадки в роботі швейних машин	1
			Обладнання підготовчого, експериментального та розкрійного цехів швейних підприємств	1
			Підйомно-транспортні засоби швейних підприємств	1
Загальна кількість годин		18		18

Приклад

Аналіз міжтемних та міжпредметних зв'язків, визначення методів та засобів актуалізації базових знань та вмінь на прикладі теми «З'єднувальні шви» (навчальна дисципліна «Технологія виготовлення швейних виробів», професія «Швачка» 1 розряд)

Назва навчальної дисципліни	Теми дисципліни з якими існують зв'язки	Базові знання та вміння	Тип зв'язків	Метод актуалізації базових знань	Засіб актуалізації базових знань
1	2	3	4	5	6
Технологія виготовлення швейних виробів	Оснащення робочого місця. Види машинних стібків та строчок	Знання класифікації машинних стібків та строчок	Міжтемні. Попередній, за єдністю трактувань знань і понять	Усне опитування (фронтальне, індивідуальне)	Питання: 1. Які види машинних швів вам відомі? 2. Дайте загальну характеристику з'єднувальним швам.
	Вимоги до машинних швів. Технічні умови виконання машинних швів.	Знання загальних вимог до машинних швів, визначень понять «шов», «припуск на шов», «ширина шва», вміння визначати ширину різних швів	Міжтемні. Попередній, за єдністю трактувань знань і понять	Усне опитування (фронтальне, індивідуальне)	Питання: 1. Назвіть вимоги до зовнішнього вигляду машинних швів. 2. Від чого залежить вибір номера нитки, машинної голки та частоти строчки? 3. Як слід розташовувати деталь по відношенню до лапки швейної машини при виконанні машинних швів? 4. Яким чином закріплюють кінець машинної строчки? 5. Від чого залежить вибір кольору нитки при виконанні машинних швів? 6. Дайте визначення поняттю «шов». 7. Дайте визначення поняттю «припуск на шов». 8. Від чого залежить ширина шва та яким чином вона визначається?

1	2	3	4	5	6
Обладнання швейного виробництва	Човниковий стібок, процес його утворення. Заправка та регулювання натягу ниток. Класифікація машинних голок	Знання характеристики човникового стібка, його властивостей, будови човникового стібка, процесу його утворення	Міжпредметні. Супутній, за використанням знань різних предметів	Усне опитування (фронтальне, індивідуальне)	Питання: 1. Надайте характеристику човникового стібка. 2. За допомогою зображення човникового стібка на плакаті поясніть його будову. 3. За допомогою зображення на плакаті поясніть процес утворення човникового стібка.
	Характеристика і конструкція універсальних машин (машин загального призначення) та їх варіантів	Знання універсальних швейних машин, які виконують човниковий стібок	Міжпредметні. Супутній, за використанням знань різних предметів	Усне опитування (фронтальне, індивідуальне)	Питання: 1. Назвіть класи швейних машин, які утворюють човниковий стібок.
Виробниче навчання	Виконання машинних робіт	Вміння виконувати різні види з'єднувальних швів	Міжпредметні. Попередній, за єдністю трактувань знань і понять	Усне опитування (фронтальне, індивідуальне)	Питання: 1. Які види з'єднувальних швів ви виконували на уроках виробничого навчання? 2. Які вимоги висуваються до виконання з'єднувальних швів? 3. При виконанні яких операції при виготовленні швейних виробів застосовуються з'єднувальні шви?

Приклади

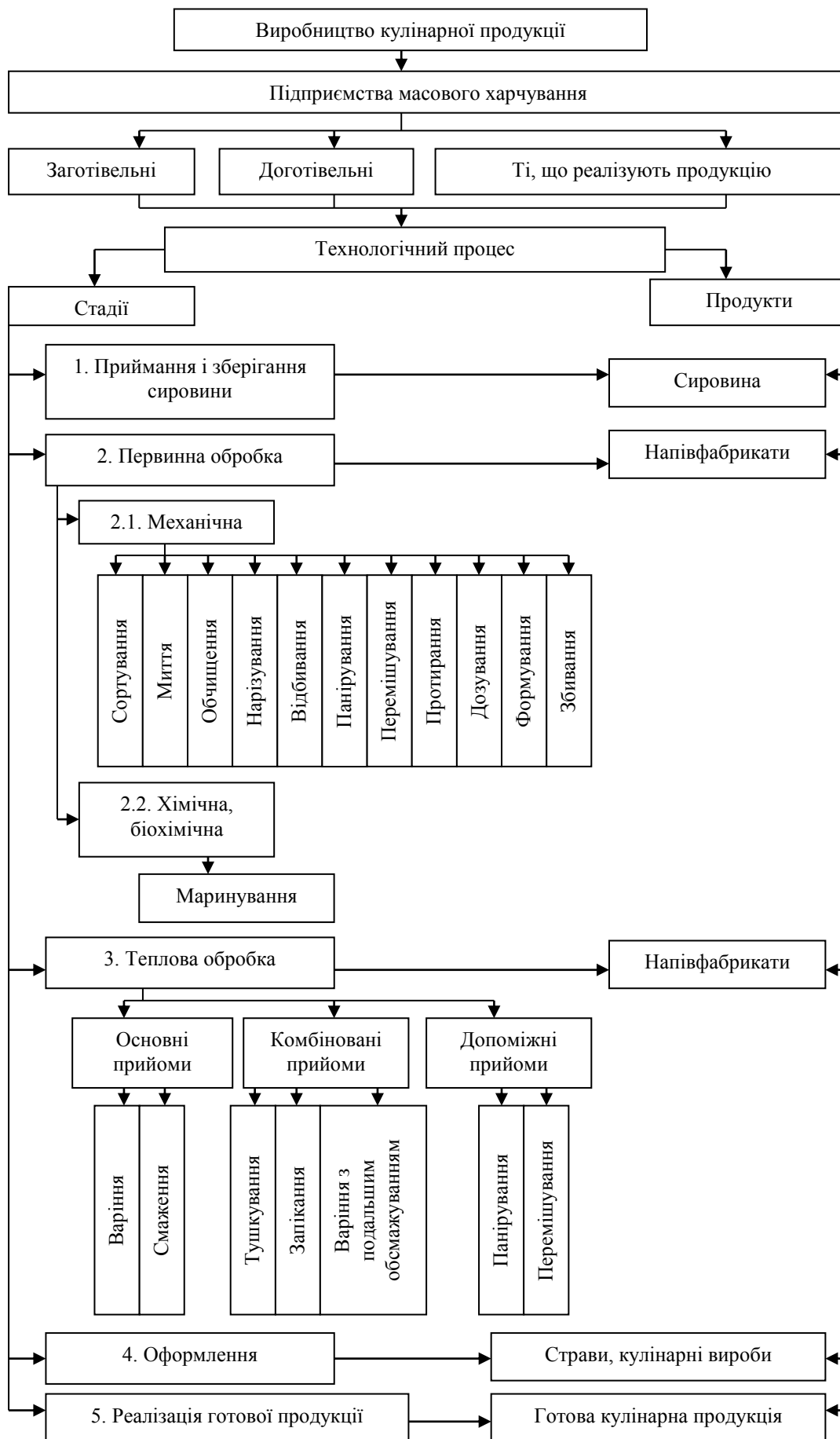
Постановка оперативних цілей вивчення теми «З'єднувальні шви» (навчальна дисципліна «Технологія виготовлення швейних виробів»)

Дидактична мета: ознайомлення з видами з'єднувальних швів, формування знань та вмінь щодо технологічної послідовності їх виконання	
Рівні засвоєння	Конкретизація дидактичної мети
I	Вміти розпізнавати з'єднувальні шви за назвою та графічним зображенням
II	Вміти відтворювати усно та письмово основні терміни та поняття, технологічну послідовність виконання з'єднувальних швів, виконувати їх графічне зображення з позначенням технічних умов виконання
III	Вміти здійснювати порівняльну характеристику різних видів з'єднувальних швів, визначати відмінності в їх обробці, вміти за конкретним натуральним зразком визначати дефекти, що виникли при обробці шва, причини їх виникнення та шляхи усунення
IV	-----
Розвивальна мета: розвиток уваги, спостережливості, логічного, просторового та технологічного мислення, пізнавальної активності.	
Виховна мета: виховання акуратності, працьовитості, дисципліни.	

Постановка оперативних цілей вивчення теми «Моделювання рукавів» (навчальна дисципліна «Моделювання одягу»)

Дидактична мета: ознайомлення з видами моделювання рукавів, формування знань та вмінь стосовно послідовності виконання моделювання	
Рівні засвоєння	Конкретизація дидактичної мети
I	Вміти розрізняти види моделювання рукавів за назвою та графічним зображенням
II	Вміти відтворювати усно та письмово послідовність виконання певного виду моделювання рукавів
III	Вміти виконувати практично моделювання рукавів різних видів, порівняльну характеристику моделювання різних видів рукавів, визначати відмінності в моделюванні
IV	Вміти самостійно за натуральним зразком або графічним зображенням визначати вид моделювання та виконувати його
Розвивальна мета: розвиток уваги, спостережливості, логічного, просторового та технологічного мислення, пізнавальної активності.	
Виховна мета: виховання акуратності, працьовитості, дисципліни.	

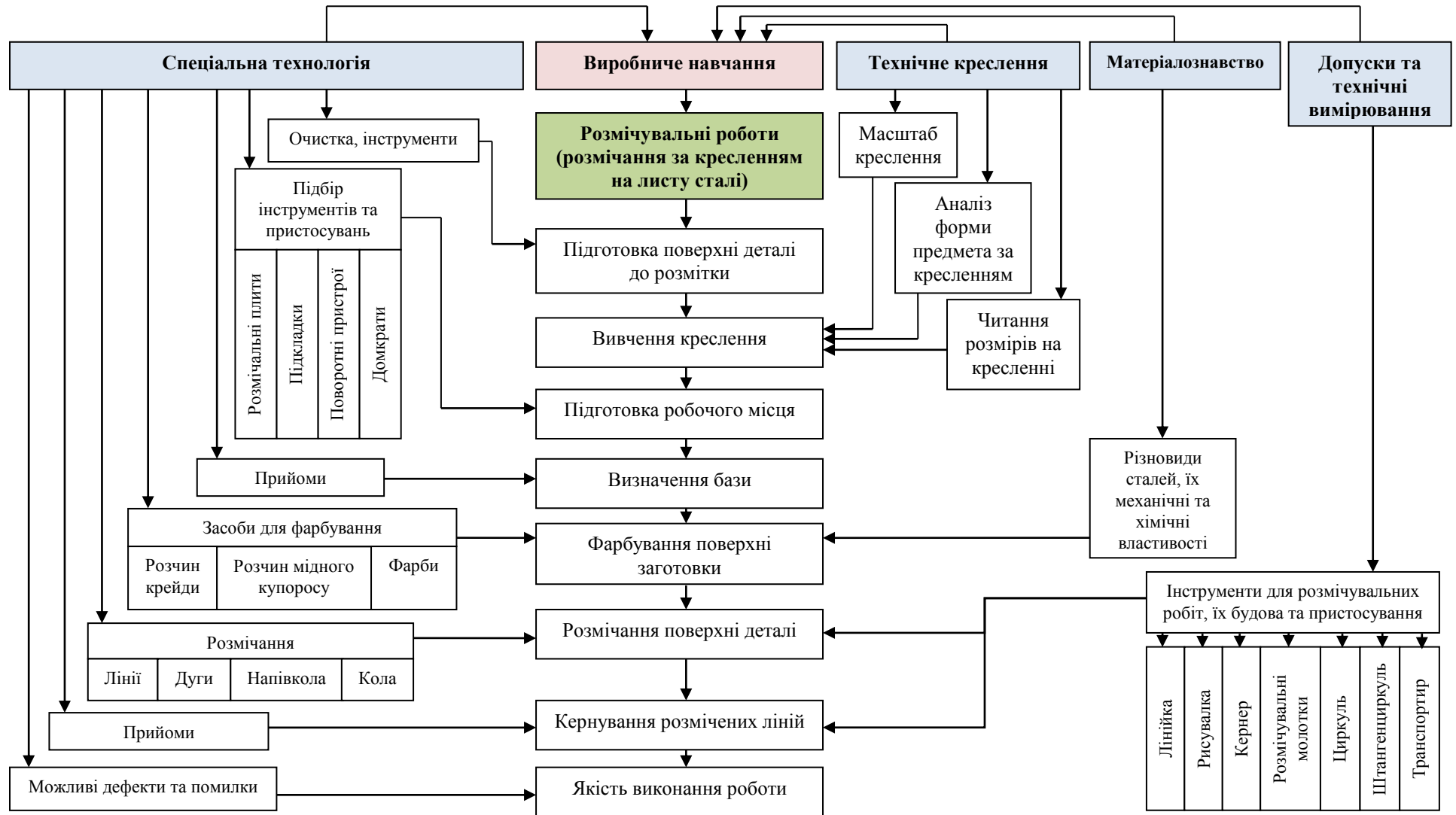
Приклад структурно-логічної схеми

**Приклади простого та складного планів для вивчення теми
«Виробництво кулінарної продукції»**

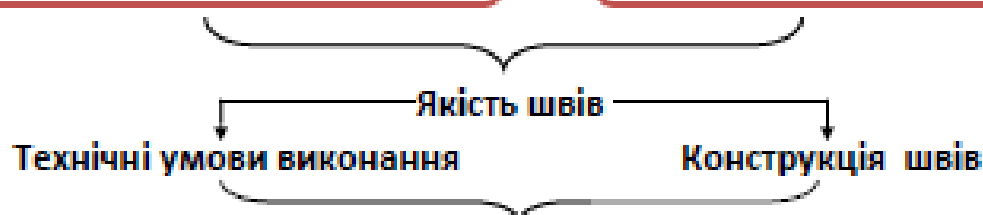
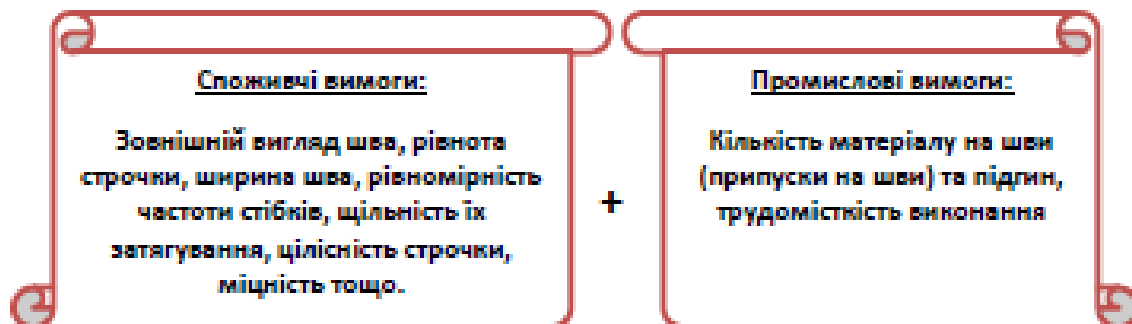
Простий план	Складний план
1. Загальні відомості про виробництво кулінарної продукції	1. Загальні відомості про виробництво кулінарної продукції
2. Види підприємств масового харчування та їх характеристика	2. Види підприємств масового харчування та їх характеристика 2.1 Заготівельні підприємства 2.2 Доготівельні підприємства 2.3 Підприємства, що реалізують продукцію
3. Технологічний процес та його основні стадії.	3. Характеристика технологічного процесу та його основні стадії.
4. Сировина, яка використовується для здійснення технологічного процесу на підприємствах масового харчування	4. Стадії технологічного процесу 4.1 Приймання та зберігання сировини 4.2 Первинна обробка 4.2.1 Механічна обробка 4.2.2 Хімічна та біохімічна обробка 4.3 Теплова обробка 4.3.1 Основні прийоми 4.3.2 Комбіновані прийоми 4.3.3 Допоміжні прийоми 4.4 Оформлення страв та виробів 4.5 Реалізація готової продукції
5. Продукти, які отримують під час технологічного процесу	5. Сировина, яка використовується для здійснення технологічного процесу на підприємствах масового харчування 6. Продукти, які отримують під час технологічного процесу

Приклад структурно-логічної схеми на основі інтеграції знань

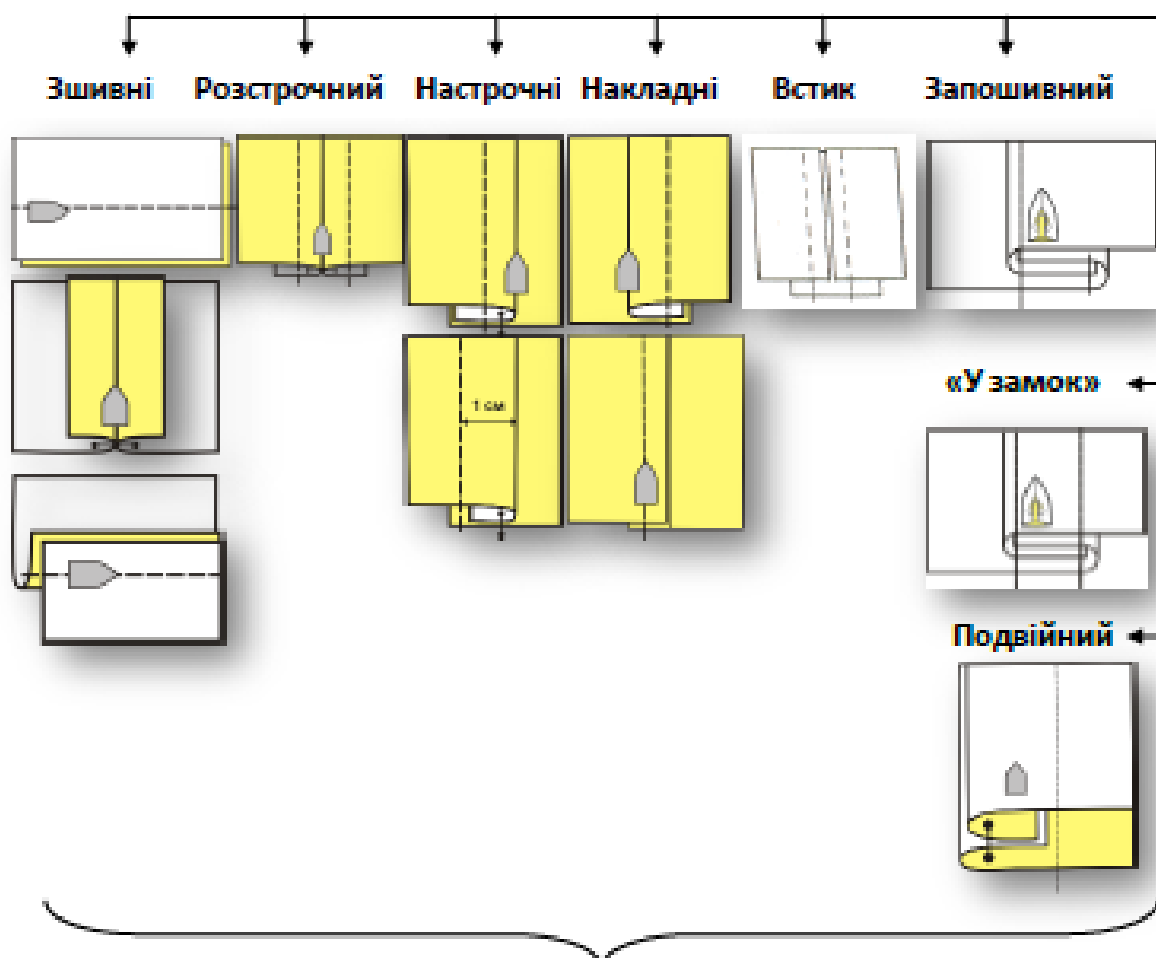

Приклад
Опорний конспект з теми

З'єднувальні шви

Види з'єднувальних швів

Обладнання та засоби малої механізації

Приклад

Дидактичний проєкт уроку теоретичного навчання

Тема програми: Машинні роботи

Тема уроку: З'єднувальні шви

Мета уроку:

Дидактична мета: ознайомлення з видами з'єднувальних швів, формування знань та вмінь щодо технологічної послідовності їх виконання	
Рівні засвоєння	Конкретизація дидактичної мети
I	Вміти розпізнавати з'єднувальні шви за назвою та графічним зображенням
II	Вміти відтворювати усно та письмово технологічну послідовність виконання з'єднувальних швів, виконувати їх графічне зображення з позначенням технічних умов виконання
III	Вміти здійснювати порівняльну характеристику різних видів з'єднувальних швів, визначати відмінності в їх обробці, вміти за конкретним натуральним зразком визначати дефекти, що виникли при обробці шва, причини їх виникнення та шляхи усунення
IV	-----
Розвивальна мета: розвиток уваги, спостережливості, логічного, просторового та технологічного мислення, пізнавальної активності.	
Виховна мета: виховання акуратності, працьовитості, дисципліни.	

Тип уроку: комбінований

Дидактичне забезпечення уроку:

Засоби навчання	
Вид й найменування засобів навчання	Кількість
1. Плакат «Класифікація машинних швів»	1
2. Плакат «Будова човникового стібка»	1
3. Плакат «Процес утворення човникового стібка»	1
4. Плакат «Графічне зображення з'єднувальних швів»	1
5. Електронна презентація уроку на тему «З'єднувальні шви»	1
6. Комп'ютер	1
7. Екран	1
8. Інструкційно-технологічні картки виконання з'єднувальних швів	15 (з розрахунку 1 на 2 учнів)
9. Натуральні зразки виконання з'єднувальних швів	15 комплектів (з розрахунку 1 на 2 учнів)

Міжпредметні та міжтемні зв'язки:

«Технологія виготовлення швейних виробів»:

тема «Оснащення робочого місця. Види машинних стібків та строчок»,

тема «Вимоги до машинних швів. Технічні умови виконання машинних швів».

«Обладнання швейного виробництва»:

тема «Човниковий стібок, процес його утворення. Заправка та регулювання натягу ниток. Класифікація машинних голок»,

тема «Характеристика і конструкція універсальних машин (машин загального призначення) та їх варіантів».

«Виробниче навчання»:

тема «Виконання машинних робіт. Виконання з'єднувальних швів».

Список основної та допоміжної літератури:

Назва	Сторінки, на яких наведено навчальний матеріал з теми
Основна навчальна література	
1. Батраченко Н.В., Головінов В.П., Каменева Н.М. Технологія виготовлення жіночого одягу: Підручник для учнів проф.-техн. навч. закладів. - К.: Вікторія, 2000.-512с.	стр.45-51
Допоміжна навчальна література	
2. Єжова О., Гур'янова О. Технологія оброблення швейних виробів: навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2019.-256с.	стр. 39-62
3. Климук Л.В. Технологія виготовлення швейних виробів: навч. посіб. – К.: Освіта, 2008.- 145с.	стр.21-24

Сценарій уроку

Етапи навчальної діяльності	Структурні елементи уроку	Дії викладача	Дії учнів
1	2	3	4
Мотиваційний	Організаційна частина	Перевіряє кількість учнів за списком, їх готовність до уроку (наявність зошитів та підручників на столах)	Готуються до уроку
	Підготовка учнів до вивчення навчального матеріалу)	Повідомляє тему та мету уроку, проводить вступну мотивацію	Записують тему та мету в зошитах, усвідомлюють значущість теми для подальшої професійної діяльності
Орієнтовний	Актуалізація знань	Задає питання з метою перевірки базових знань учнів, корегує відповіді учнів	Відповідають на питання
	Формування нових знань	Розповідає про з'єднувальні шви та їх призначення, розповідь доповнює демонстрацією електронної презентації	Слухають викладача, сприймають інформацію, проглядають електронну презентацію
		Розповідає та пояснює класифікацію з'єднувальних швів, за допомогою електронної презентації демонструє схему «Класифікація з'єднувальних швів»	Слухають викладача, сприймають інформацію, проглядають електронну презентацію, перемальовують схему «Класифікація з'єднувальних швів»
	Розповідає та пояснює технологічну послідовність виконання зшивних швів, розповідь доповнює демонстрацією плаката «Графічне зображення	Слухають викладача, сприймають інформацію, розглядають плакат, за допомогою підручника або інструкційно-технологічної карти учні записують у	

		з'єднувальних швів», звертає увагу учнів на наявність цієї інформації в підручнику та інструкційно-технологічній карті	робочому зошиті технологічну послідовність виконання зшивних швів, технічні умови виконання та замальовують графічне зображення швів.
Виконавчий	Застосування знань, формування вмінь та навичок	Для вивчення технологічної послідовності виконання наступних видів з'єднувальних швів (настрочних, накладних, білизняних) викладач розподіляє всіх учнів на 3 групи. Корегує відповіді учнів.	Кожна з груп учнів за допомогою підручника або інструкційно-технологічної карти вивчає навчальний матеріал та фіксує інформацію в робочому зошиті за алгоритмом наданим викладачем при вивченні технологічної послідовності виконання зшивних швів. Результати своєї роботи кожна група представляє біля дошки, розповідаючи технологічну послідовність виконання швів та виконуючі відповідні замальовки.
		Видає учням задачі предметного характеру. Перевіряє та корегує відповіді учнів.	Учні з набору натуральних зразків (або графічних зображень) різних видів швів визначають ті, що відносяться до з'єднувальних.
		Задає учням якісні та кількісні задачі. Перевіряє та корегує відповіді учнів.	Учні розмірковують та вирішують якісні та кількісні задачі
Контрольний	Контроль та оцінка знань та вмінь учнів	Видає учням письмову контрольну роботу, пояснює принцип її виконання та відведений на це час	Виконують письмову контрольну роботу
	Підведення підсумків	Підводить підсумки уроку, аналізує діяльність учнів на уроці, видає домашнє завдання	Слухають викладача, аналізують свою діяльність на уроці, записують домашнє завдання

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Коваленко Олена Едуардівна
Брюханова Наталія Олександрівна
Божко Наталія Василівна
Корольова Наталія Валеріївна
Литвин Ольга Василівна

МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Методичні рекомендації
до практичних занять для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня денної та заочної форм здобуття освіти спеціальності
015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»

В авторській редакції

Підписано до розміщення 25.06.2025. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 4,60. Обсяг 1,475 Мб. Зам. № 320/25.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна